

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

VOL. LII

Vasaris - February 27, 1967

Nr. 24

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ATOMINĖ JALTA?

JEI VĖL PRASIDĖJUSIOJE ŽENEVOŠ KONFERENCIJOJE DĖL ATOMINIŲ GINKLŲ NEISPLATINIMO BUS PASIEKTAS SUSITARIMAS. JIS GALI PRASKINTI KELIĄ SEKANTIEMS SUSITARIMAMS, IŠ KURIŲ NAUDOS TURĖS TIK SOVIETAJ.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

"Vejuos kiekvieną tautos pasiūlymą, kaip mano šunelis vejasi kiekvieną voverę" -- aiškino pagal Life žurnalą, prezidentas Johnsonas, kalbėdamas apie Vietnamo karą. Jei iš tikro taip, darosi baisu prisiminti šį antradienį vėl prasidėjusią Ženevos konferenciją, kurioje norima suformuluoti sutartį, siekiančią sustabdyti atominį ginklų praplėtimą. Reikia pilnai sutikti su kongresmanu Craig Hosmer (rep. Cal.), (kuris kaip bendros senato ir atstovų rūmų atominės energijos komisijos narys turi priėjimą prie slaptų dokumentų), išėjimu, kad amerikiečiai turi atsibusti prieš peržengiant tašką, po kurio nebūs galima grįžti. Esą, "prezidentas Johnsonas, valstybės sekretorius Dean Rusk, viceprezidentas Humphrey, gyvylio sekretorius Robert S. Mc Namara ir eilė kitų aukštųjų administracijos pareigūnų yra įsitikinę, kad nusiginklavimas yra geresnė apsauga negu gerai paruošta armija, laivynas ir aviacija".

Faktas, kad amerikiečių ir sovietų pažiūros į aukščiausias sutartis yra taip artimos, kad šiuo metu didžiausia kliūtis jai yra ne tiek tos dvi didžiulės atominės jėgos galybių skirtingos nuomonės, kiek kitos valstybės, kurios kol kas savo atominį ginklų neturi ir yra kviečiamos nuo jų atsisakyti visiems laikams. Tai reiškia, kad Vakarų Europa, kuri kada nors susivienijusi galėtų tapti pačia didžiausia pasaulio galybe, ir toliau galės kalbėti tik mažu balseliu, nes neturės savo atominį ginklų ir turės visą laiką skaityti su Washingtono ir Maskvos grašinišais. Tiesa, kol kas iki to, t.y., politinio susivienijimo dar labai toli, tačiau niekas nenori susirūšinti rankų ateičiai.

Kad nuraminus tokius būkštavimus, amerikiečiai, pagal AF agentūros pranešimą iš Ženevos, siūlo savo talką kiekvienai savo atominį ginklų neturinčiai valstybei, kuriai būtų grąšoma atominių ginklų. Taip pat ir sovietai siūlo savo garantijas valstybėms, kurios neturės atominį ginklų ir neįsijauktų savo teritorijoje. Būna, jungdami tuos abu pasiūlymus siūlo, kad

amerikiečiai su sovietais, JT priežiūroje, pasižadėtų ginti neatominės valstybes. Praktiškai tai reikštų, kad jei Raudonoji Kinija vėl pulstų Indiją, Washingtonas ir Maskva gintų ją kartu. Tai, žinoma, reikštų Maskvos - Washingtono susitarimą prieš Pekiną.

Be to, neatominės valstybės pageidautų, kad JAV ir Sovietų Sąjunga kartu sutartų savo atominį ginklų sunaikinti ar jų kiekį sumažinti. Kaip tik šiame punkte Amerikai ir gresia pats didžiausias pavojus, nes ji atsisako savo persvaros, o pasaulis netektų praktiškos, o ne popierinės, garantijos. Čia reikia atsiminti, kad atominiai užtaisai ir priemonės jiems nugabenti į tai, kinius yra labai jauni. Jau ir dabar, be jokios sutarties, amerikiečiai yra numatę iš rikiuotės išvesti savo didžiulės Titan I ir II raketas, kurios turi 10 megatonų atominį užtaisą. Jų turima 54. Tarnyboje liks tik 1.000 Minuteman I ir II raketų, kurios turi tik vieno megatono, t.y. 1 milijono tonų TNT jėgos užtaisą. Be to, JAV dar turi 656 Polaris raketas, paleistinas iš povandeninių laivų, irgi vieno megatono stiprumo. Atsisakydamą nuo "Titanų", JAV netenka beveik ketvirtadalio savo atominės smogiamosios jėgos. Tai daroma todėl, kad naujesnės Minuteman raketos yra tobulesnės ir jų turimos jėgos pakanka kelis kartus sunaikinti kiekvieną galimą agresorių -- Sovietų Sąjungą.

Be to, už kelių metų tarnybą būsią priimtos naujos raketos, Minuteman III, turinčios ne vieną, o tris atominis užtaisus, kurie galės sprogti skirtingu laiku ir tuo pačiu labai apsaugos apsaugą nuo jų. O laivyno naujoji "Poseidono" raketa turės net 10 atominį užtaisų...

Šiuo metu amerikiečių atominį ginklų persvara yra didžiausia taikos garantija ir amerikiečiai turėtų kelis kartus pagyvinti prieš jos atsisakydami. Juk palyginti labai lengva patikrinti, ar amerikiečiai nesilaiko kokios sutarties. Žymiai sunkiau tai padaryti sovietų santvarkoje, kur slaptumą išlaikyti žymiai lengviau. Amerioje nuotikos tokios, kad savo valstybės paslapčių išdavikas laikomas beveik herojum, o ne niekšu, kaip turėtų būti.

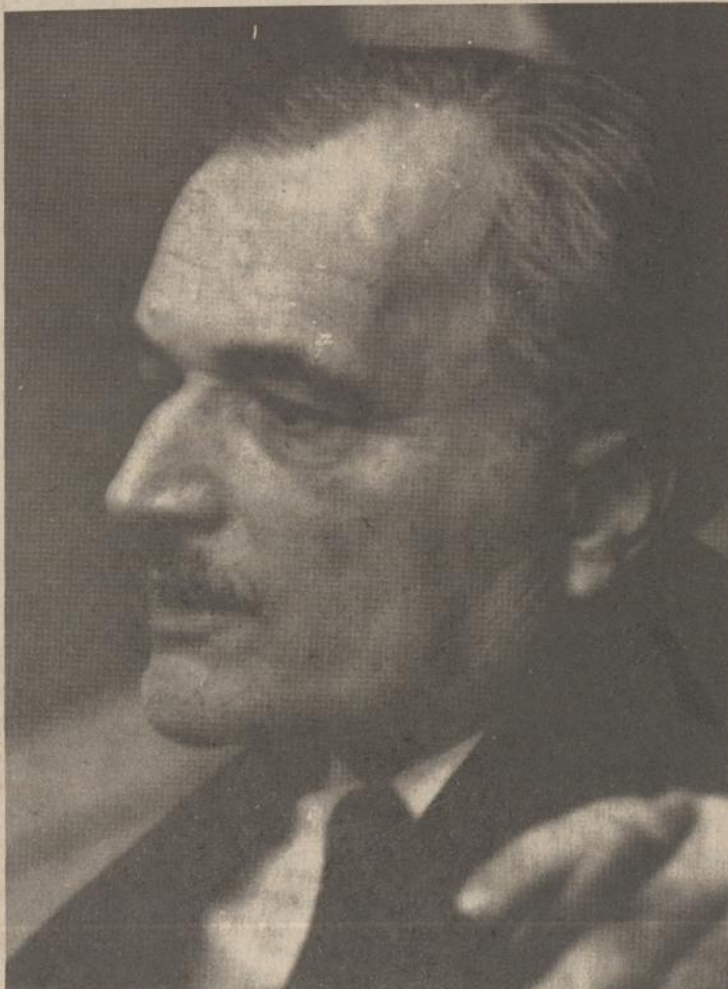
Kaip sovietai žiūri į atominį ginklų neišplatinto sutartį, kuri turėtų praskinti kelią kitoms susitarimams, geriausiai parodo Kosyginos pareiškimas, padarytas jam viešint Londone. Girdi, Vakarų Vokietija turėsianti pasirašyti tą sutartį "ar ji nori ar nenori". Kitaip sakant, Maskva nori pasiekti naujos, bet šįkart atominės Jaltos.

IŠ VISO PASAULIO

* LIETUVOS ir kitų Baltijos valstybių auksas, prieš karą deponuotas Londone, buvo britų premjero ir Kosyginos derybų objektu. Tuo auksu ir vertybės popieriais bus apmokėtos sąskaitos už Sov. Sąj. parduotas prekes.

Londono spauda, jų tarpe ir "Daily Telegraph", pripažįsta, kad tokiu sandėriu labai priartėta prie Baltijos valstybių okupacijos pripažinimo.

Pretenzijų į Sov. Sąj. turėjo ir Anglija, tos valstybės piliečiams nustojus turto Sov. Sąj. okupavus Baltijos valstybę.

Dr. Bronius Nemickas, pasakęs pagrindinę kalbą Vasario 16 minėjime Philadelphijoje.

PAVEIKESNIŲ LAISVINIMO ŽYGIŲ SĄLYGOS

Prof. Dr. Broniaus Nemicko, Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto vicepirmininko, kalba pasakyta š.m. vasario 19 d. Philadelphijoje, minint Lietuvos valstybės atstatymo sukaktį.

Lietuvių tauta jau 49-ą kartą iškilmingai švenčia savo politinį prisikėlimą -- Vasario 16 dienos aktą, išreiškusį jos politinę valią, atsta-

bes. Tos pretenzijos taip pat bus apmokėtos auksu, kuris ne priklauso nei Sov. Sąj. nei Anglijai.

"The Guardian" ta proga rašo, kad atgavus Baltijos valstybės nepriklausomybę, jų vertybės turės pilną teisę į savo turto atgavimą. Bet, girdi, šiuo metu nuo stalo esančios nušluotos senos dulkės... Tuo tarpu, anot to laikraščio, svarbu, kad padidėjo Anglijos aukso rezervas.

* DIDŽIULĖS AUDROS nušautė Vak. Europą. Jų metu žuvo 23 žmonės, 40.000 žmonių turėjo būti evakuota iš vieno Hamburgo, Vak. Vokietijoje, priemiesčių. Danijoje, Olandijoje ir Švedijoje audrų metu nuskendo eilė žvejų laivų.

čiusį nepriklausomą Lietuvos valstybę ir visam pasauliui paskelbusį savo nepalaužiamą ryžą savarankiškai tvarkyti valstybinį gyvenimą. Prieš 49-ris metus Lietuvos istorinėje sostinėje Vilniuje pasirašytas Vasario 16 dienos aktas, išreiškęs lietuvių tautos suverenines teises, tolydžio sudarė sąlygas atsikurti Mindaugo Lietuvai (nors ir žymiai mažesnėje teritorijoje, toli gražu neapimančioje visų etnografinių sričių), grįžti į tarptautinę valstybių bendruomenę, kaip visateisiam jos nariui, ir vėl kartu su kitomis Vakarų civilizacijos tautomis žygiuoti kultūrinės ir ūkinės pažangos keliu. Taigi iškilmių, skiriamų šiam didžiajam lietuvių tautos įvykiui paminėti, diena turėtų būti mūsų džiaugsmo diena. Deja, šiandieną to nėra. Mūsų tautos džiaugsmą paralyžuoja liūdesys, skausmas, spauda ir apmaudas, nes jau 25-keri metai, kaip tas pats nuožmas pavergėjas (tik kita spalva nusidažęs) ir vėl laiko lietuvių tautą pavergta, jos suverenines teises supančiotas; jis naikina lietuvių tautą dar istorijoje neregėtais būdais, ryždamasis lietuvių paversti Sovietų Rusijai klusniui ir aklui vadinamam tarybinio piliečiui, nebeturinti jokių aspiracijų savajai tautai; išnaudoja Lietuvos ūkinis išteklius ir lietuvių tautos jėgas (fizinės ir intelektualinės) monolitinės Sovietų imperijos staty-

bai ir stiprinimui ir siekia visomis bolševikams būdingomis klastos ir apgaulės priemonėmis nutildyti lietuvių tautos laisvės balsą ir sunaikinti išsilaisvinimo pastangas visur -- ir pavergtoje Lietuvoje ir laisvajame pasaulyje. Pavergtoje Lietuvoje lietuvių rankos surištos, burna užčiaupta, kiekvienas jo žingsnis sekamas, kiekvienas jo veikimas persekiojamas. Ten negali viešiau pasireikšti joks laisvės polėkis, nes okupantas žiauriausiu būdu tramdo bet kokią laisvės minties prasiveržimą. Ten nėra jokios progos lietuviui bendrai pasvarstyti Lietuvos laisvės reikalo ir pagalvoti apie išsilaisvinimo būdus. Ten, pavergtoje mūsų tėvynėje, didįjį istorinį Lietuvos įvykį -- Vasario 16 d. aktą -- lietuvis mini, tik giliai savo širdyje, nerodydamas savo džiaugsmo ir slėpdamas širdgėlą. Mes, gyvendami laisvės šalyje, todėl turime Lietuvos labui padaryti tai, ko negali atlikti lietuviai pavergtoje Lietuvoje.

Lietuvos priešo vejamai iš tėvynės, mes išsinešėm ne tik savo gyvybę ir asmens laisvę, bet ir šventų pareigų lietuvių tautai -- kovoti dėl visos lietuvių tautos laisvės tol, kol Lietuvos valstybės nepriklausomybė bus atstatyta. Vasario 16 dienos akto minėjimai kaip tik ir išreiškia šią mūsų pareigą, sudarydami progą atnaujinti mūsų įžadui, sustiprinti laisvės kovos ryžtą, geriau surikiuoti mūsų jėgas, kad pats laisvinimo darbas būtų sėkmingesnis, kad greičiau išauštų lietuvių tautai laisvės rytas.

Šia proga man kaip tik norėtųsi kiek ilgiau sustoti ties tais klausimais, kurie yra tampriai susieti su pačiu Lietuvos laisvinimo darbu ir jo dabartiniais kliuvimais. Konkreti tariant, esu pasiryžęs pagnagrėti tris Lietuvos laisvinimo darbo praktiškus reikalus, kurie, mano nuomone, šiandieną yra svarbūs: 1) laisvinimo organizaciją, 2) santykiavimą su pavergtos Lietuvos žmonėmis ir 3) laisvinimo darbo suaktyvinimą ryšium su Lietuvos valstybės atstatymo 50-ties metų sukaktimi.

I. Reikia manyti, Lietuvos valstybės suvereninių teisių vykdymo atstatymą ir lietuvių tautai laisvės grąžinimą apspręs dvi pagrindinės sąlygos: 1) Lietuvos išlaisvinimo bylai palanki tarptautinė padėtis ir 2) nepalaužiamas lietuvių tautos laisvės ryžtas ir visų lietuvių, ypač gyvenančių laisvajame pasaulyje ir galinčių laisvai kovoti dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, politinių ir intelektualinių

(Nukelta į 5 psl.)

Ho Chi Minh: -- Ko laukiat? Siųskit sekantį!...

PANIKA ISPANIJOJE (6)

Niekas neklausė žvejo patarimų

— Kas bebūtų ir kiek nekainuotų, — pasakė prezidentas Johnsonas, — reikia būtinai surasti ketvirtąją H bombą, pamestą prie Palomares.

Įsakymas buvo aiškus, bet kaip įvykdyti.

Admirolas Guest kreiserį "Boston" pasilenkęs ties žemėlapiu studijavo jūros dugno reljefą. Specialistai buvo apskaičiavę pagal kitų bombų kritimo liniją, kad reikia ieškoti prie Gata iškyšulio. Nors dugnas ten buvo povandeninių laivų išžiūrinėtas, iki šiam laikui nepavyko bombos surasti. Žemėlapy šimtai įvairiaspalvių vėliavėlių žymėjo kitokius radinius, bet ne tą ką ieškojo.

Ieškojimui daug kliudė pradžioje vasario buvęs nepalankus oras. Nedideli povandeniniai laivai prie aukštos jūros nedrįso leisti į dugną. Kiekvieną dieną admirolas laukė sutarto signalo, kad bomba rasta, bet jo vis nesigirdėjo.

Pakrašty iki 120 pėdų gilumo vandenyje ieškojimus vykdė "varliažmogiai" narai, apsirūpinę Sea Scanner (garsinių detektoriumi). Iš viršaus buksirinis laivas "Luiseno" juos saugojo. Giliau iki 390 pėdų dirbo su mobilizuoti narai su specialiais rūbais ir minų medžiotojai su savo magiška akimi O.B.S.S., kurią ant kabelio nuleidę po dugną vedžiojo. Šiame sektoriuje veikė taip pat mažasis povandeninis laivas "Cubmarine". Giliau jau ieškojo povandeniniai laivai "Alvin" ir "Aluminant", iš viršaus stebini okeanografinio laivo "Mizar", kuris turėjo specialius aparatus tirti jūros dugnui, fotografijos aparatus ir televiziją, kurią nuleisdavo dugnan ant stipro kabelio, galinčio pakelti 13 tonų.

Narai surado visokių daiktų, "išsukuodami" jūros dugną, bet bombos vis nesimatė.

★

I visus tuos ieškojimus skeptiškai žiūrėjo žvejys Francisco Simo. Jis juk jiems, tiems "los americanos" aiškiai buvo nurodęs kur nukrito bomba. Jis jiems papasakojo istoriją apie juodą dėžę, kuri, deja, atgal iš jo tinklo išspruko į jūrą. Jis juos net nugabeno į tą vietą, bet jie vis vien ieško savo vietoje per porą mylių toliau.

Francisco niekaip negalėjo suprasti, kodėl amerikiečiai, dvidešimt kartų jį apklausinę, juo nesidomi.

— Nelaimės dieną, — jis jiems pasakė, — aš mačiau į jūrą nusileidžiant du parašiuotus. Kiek vėliau po pietų aš nuplaukiau žvejoti netoli tos vietos. Su manim buvo du mano broliai ir septyni žvejai. Jie gali patvirtinti ką sakau. Mes traukėme tinklus, kai staiga pajutome stiprų pasipriešinimą. Tada mes pradėjome traukti iš lėto, atsargiai ir staiga, kai tinklai jau buvo beveik vandens paviršiuje, pamatėme daiktą...

— Kokį daiktą, — susidomėjo amerikiečiai.

— Dar vandens apsempimą sunku buvo gerai įžiūrėti, bet tai buvo lyg kampuota juodos spalvos dėžė. Tai nebuvo bomba. Ir mes matėme dar kitką.

— Ką? Ką? — sušuko amerikiečiai nekantraudami.

— Kąžką panašaus į parašiuotą. Mes bandėme iškelti į dėnį, bet mūsų tinklas nėra tiek stiprus, kad galėtų kilnoti tokius daiktus ir plyšo. Mes pamatėme, kaip tas juodas daiktas iš naujo dinga vandenyje.

— Ar galite nurodyti vietą?

— Aišku.

Ir Francisco Simo, be kompasu ir sekstanto, su savo laivu nuplukdė amerikiečius į tą vietą, kur traukė tinklus.

Amerikiečiai keletą kartų prašė pakartotinai parodyti vietą ir kiekvieną kartą Francisco tiksliai juos nugabendavo, pasižiūrėjęs į saulę, į krantą ir vandens spalvą.

— Mes čia, — sakė jis rodydamas pirštu į žemėlapi. — O parašiuotai nukrito ten, tad ten turi būti bomba.

Francisco pasitikė jį mū amerikiečiai buvo nustebinti. Bet jie niekaip negalėjo prileisti, kad jų specialistai būtų blogai apskaičiavę bombos kritimo liniją.

— Net Kolumbas, — pasakė vienas amerikietis navigacijos karininkas, — nesugebėtų be sekstanto pagalbos jūroje duoti pasimatymo vietą, kaip gatvė prie kampo...

Tačiau, kad būtų rami sąžinė, į tą vietą nusiuntė du minų gaudytojus apžiūrėti ispano žvejo nurodytą vietą. Radarai nieko neparodė ir minininkai grįžo prie savo ieškojimo, kur buvo anksčiau, nes ten buvo rimčiau, specialistų nu-

rodyta vieta.

— Ieškokit, ieškokit! — tyčiojosi pro dantis Francisco Simo, žiūrėdamas į amerikiečių laivus, kurie kitų vietoj suko ratą. — Jei jūs nenorite man tikėti, jūs niekad nerasite savo bombos...

Bet vienas amerikietis karininkas tikėjo Francisco Simu, tai buvo kapitonas Mooney, priskirtas prie admirolo Guest štabo, kaip nardymo patarėjas.

— Reikėtų ten pasiūsti povandeninį laivą, kad "išsukuotų" dugną.

Bet povandeninių laivų darbotvarkė buvo sistematiškai suplanuota. Kaip išgauti, kad jie užsiimtų šiuo šalutiniu darbu?

Proga pasitaikė kovo vidury, kai ieškojimai jau tęsėsi du mėnesius. Lėktuvas iš San Diego, Kalifornijos, atgabeno naują teleskopinę "ranką" povandeniniam laivui "Alvin". Reikėjo išbandyti naują prietaisą.

Kadangi šis bandymas turi būti atliktas giliame vandenyje, kodėl neišbandyti toj vietoj, kur Francisco sakosi matęs nusileidžiant parašiuotus, — pasiūlė Mooney.

Kada jam pranešė, kad jo idėja priimta, jis nusijaukė:

— Kas bus, jei žvejys pasirodys teisus prieš visą armiją ekspertų? Tai bus kai kam nejuokinga...

(Bus daugiau)

Žvejys Francisco Simo amerikiečiams parodė kur nukrito bomba, bet niekas nenorėjo jo klausyti.

Hitleris ir kiti... (2)

Jau kalbėjome apie SS vadovybės norą Lietuvai ir kitiems Baltijos kraštams duoti galimai didesnę savivaldą. Reikia tačiau kartu priminti, kad tai išplaukė ne iš jos kokių nors taurių idealų, bet grynai iš praktiškų sumetimų. Kovai su Sovietų Sąjunga Reichui skubiai buvo reikalingi sąmoningi talkininkai, bet ne vergai.

Kad Hitlerio samprata apie tautų vertę vargiai atitiko tikrenybei, esesininkai pirmą įrodymą gavę valdant pačią pirmąją Trečiojo Reicho koloniją Europoje -- Čekoslovakiją. Ne tik Sovietų imperija, bet ir visa Europa Hitleriui atrodė kaip milžiniškas pyragas, kurį reikia: pirma -- supiaustyti, kad jį užvaldžius, antra -- valdyti ir trečia -- išnaudoti. Visos mažos valstybės, aiškino Hitleris savo "gauleiteriams" dar 1943 m., turi būti galimai greičiau likviduotos, kad nebūtų "Kleinsaatengeruempel". Iš principo jis buvo prieš bet kokią autonomiją bei savivaldą, nes "Der Weg der Selbstverwaltung fuhrt zur Selbsttaendigkeit" (savivaldos kelias veda į nepriklausomybę). Bet Hitleris pats bent tiek suprato, kad norint viešpatauti milijonams svetimtųjų, reikia vesti tam tikrą

"Zuckerbrot und Feitsche" (saldžios duonos ir botago) politiką.

Už tat, kai faktinuoju Čekijos (naciai ją vadino Bohemijos ir Moravijos protektoratu) valdytoju buvo paskirtas vyriausias saugumietis Reinhard Heydrich, jį iš pradžių griebėsi teroro prieš čekų inteligentus, tačiau po pirmų sušaudymų jis paskelbė, kad teroras baigtas ir dairėsi kaip pagerinti Čekijos darbininkų ir ūkininkų būklę, kad igijus jų simpatijas Reichui.

Nuotaikos krašte taip pasikeitė, kad tuo labai susirūpino Čekoslovakijos egzilinė vyriausybė Londone. Fasyvi Čekoslovakijos masių laikysena okupantų atžvilgiu sunkino jos pozicijas. Jai buvo sunku aiškinti, kad čekai nesutinka su savo likimu ir visu griežtumu kovos prieš vokiečius, jei tik turės galimybes. Dėl to Benešo egzilinė vyriausybė nutarė, kad Heydrichą reikia nužudyti, kad tuo būdu padidinus vokiečių terorą savo tėvynėje.

Tam tikslui egzilinė vyriausybė nutarė pasiųsti į kraštą du puskarininkius Jan Kubis ir Josef Gabcik. Jiedu 1941 m. pabaigoje britų lėktuvu buvo nugabenti į Čekiją ir sekančių metų gegužės 27 d. Heydrichą, važiuojantį automobiliu Prahos gatve, pašovė. Nuo to sužeidimo Heydrichas birželio 4 d. mirė ir Hitleris įsakė naują teroro bangą, kurios metu buvo suimta per 10.000 čekų ir 1.300 sušaudyti. Sušaudyti buvo ir visi Lidicos kaimo gyventojai, kuriame tariamai slapstėsi Kubis ir Gabcik. Visa tai padarė reikiamą įspūdį pasaulio opinijai, tačiau naciai po to vėl perėjo prie "zuckerbrot" poli-

tikos, nes jiems buvo reikalingas Čekijos ūkinis potencialas.

Karui prasidėjus, Hitlerio ir SS vadovybės pažiūros į Rytų Europą buvo visai vienodos. Jos gyventojus reikėjo visom galimom priemonėm sumažinti ir vietoje jų apgyvendinti vokiečius. Rytų Europos gyventojai, pagal vokiečių propagandą, buvė tik "Untermensch", biologiškai panašūs į vokiečius, tačiau dvasiniai lygūs parazitams. Galima teigti, kad visa eilė jaunų vokiečių tam propagandos vaizdui patikėjo, tačiau netrukus ir jie praregėjo. Jau 1942 m. SS saugumo tarnyba pranešė iš Reicho, kad pačioje vokiečių tautoje vyrauja pažiūra, jog propaganda apie sovietus skelbia netiesą. SS generolai, kurie priešingai Wehrmachto aukštiems kariams, nebijojo būti apkaltinti priešnacišku nusistatymu, nebijojo tiesą pasakyti pačiam Himmleriui. Vienas jų -- Steiner -- net rado reikalo konstatuoti, kad karas įmanomas laimėti tik su ukrainiečių talka, kuriems reikia skubiai duoti nepriklausomybę.

Himmleris apie tai bijojo pasakyti Hitleriui. Kai Galicijos gubernatorių SS - Brigadefuehrer dr. Otto Waechter suorganizavo SS - Legioną "Galiciją", į kurį stojo 100.000 ukrainiečių, kilo sumanymas "Galicijos" vardą pakeisti į "Ukrainą". Himmleris tada išleido aplinkraščių (1943 m. liepos 14 d.), kuriuo uždraudė kur nors oficialiai vartoti žodį Ukraina. Waechteris tačiau nenusileido, nurodydamas kad ukrainiečių nacionalinio jausmo slopinimas prieštarauja pačių vokiečių interesams. Himmleris tų argumentų paveiktas savo įsakymo neatsaukė, tačiau kartu pareiškė, kad Ukrainos vardo linksniavimas yra nebaustinas. Po metų, kai padėtis fronte visai pašlijo pats Himmleris įsakė "Galicijos" divizijos vardą pakeisti į "I-oji Ukrainiečių Tautinės Armijos divizija". Po ukrainiečių tokios pat "garbės" susilaukė ir gudai.

Tuo tarpu projektas sudaryti pačių rusų armiją kilo ne SS viršūnėse, bet Wehrmachto. Generalinio štabo karininkai iš pat pradžių turėjo idėją, kad reikia iš rusų belaisvių sudaryti Rusijos Išvadavimo armiją. Jie turėjo jai ir vadą, būtent 1941 m. Maskvos žiemos mūšio laimėtoją generolą lt. Andrejų Andrejevičių Vlasovą, kuris 1942 m. pateko į vokiečių nelaisvę. Hitleris tačiau uždraudė apie tai galvoti. 1943 m. birželio 8 d. jis pareiškė: "Ich baue nie eine russische Armee auf" (Aš niekados nekursiu rusų armijos). Wehrmachtas kapituliavo. Kovą toliau tęsė ... viena moteris -- Melitta Wiedeman. Gimus Petrapilyje, jį dirbo priešsovietinės propagandos srityje ir sugalvojo, kad rusų armiją galės įsteigti ne kas kitas, bet tik ... SS.

(Bus daugiau)

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Licenzijuotą lietuvių įmonę, registruotą
U. S. Department of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 — Tel. CA 5-1864
DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje
pageidaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu
kitur kainomis.
KREIPKITĖS į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą.
Vedėjai E. ir V. ZUKAUSKAI

ST. ANTHONY
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Joseph F. Gribovskas
Executive Secretary
4³/₄% ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly
5% ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded
1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330
HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

HELP WANTED MALE

WANTED JOURNEYMEN
B & S AUTOMATICS
SCREW MACHINES
Set up and operate 3rd shift
South Bend Area Company offering
excellent future for right man. Must
be able to handle all phases of set
ups. Wages in excess of local rates
plus night premium. Steady work,
paid holidays, vacations and insurance.
Call R. Robinson, 219 - 232-2051.
An Equal Opportunity Employer
(21-30)

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE
2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika
ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Import. 5 Stars Greese Brand 5th — \$5.39
2. Glenmore Vodka 5th — \$2.98
3. Coeur de France Cordials 5th — \$2.98
4. Import. 3 Stars French Cognac 5th — \$4.75
5. May Wine — Import.
From German 5th — \$0.98

6. Krupnik — Honey punch 5th — \$3.69
7. Import. Scotch Whiskey 5th — \$3.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Tautinės nuodėmės

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ
vasario 23 d. laidojėtil-
pusį vedamąjį talpina
ištais ir be komentarų.

Ką? Ar ir nuodėmės tautinės?
Seniau sakydavo, kad Dievas yra
lenkiškas, ir lietuviškos maldos
nesupranta. Bet tai nesąmonė.
Ar galime tad sakyti, kad yra
lietuviškų nuodėmių? Juk nuodė-
mės yra apamai žmogiškos, ir
rodos, su tautybe nieko bendro
neturi! Taip, teologai žiūrint,
nuodėmės yra universalios žmo-
giškos, tačiau psichologinė pras-
me jos gali būti daugiau ar ma-
žiau susijusios su kuria nors
tauta. Pvz., pulkybė, tuščias pūti-
masis labai būdingas lenkams,
kiek mes juos pažįstame, ir žy-
miai mažiau charakteringas lie-
tuvams. Suktumas priiskria-
mas daugiau prekybinėms tau-
tomis -- žydams, čigonams ir
pan. Girtuokliavimas labai sve-
timas visoms tautoms, tačiau
šioje srityje vargiai kas pra-
lenks slavų tautas bei jų kai-
mytus ir t.t. Kaip gi su lietu-
viais? Ir mes turime "tautinių"
nuodėmių, t.y. tokių, kurios su-
sijusios su istorijos eigoje su-
siformavusiu lietuviu būdu. Vie-
na tokių ryškių ydų yra supkiai
apvaldomi, aitrūs tarpusavio gin-
čai. Svetimtautį lietuvis lengviau
pagerbia ir jam nusilenkia nei
savo tautos žmogui. Saviesiems
lietuvis yra keistai neatlaidus ir
tai dažnai neesminiuose daly-
kuose. Seniau juokėmės iš "bylų
dėl linų markos" ir manėm, kad
tai neišlavintų kaimiečių būdo
bruožas, kuris vedžiojo juos po
įvairius teismus. Apsidairę ši
dabar, kai toną duoda mūsų švie-
suomenė, matome, kad ir aukš-
tesnis išsilavinimas nedaug ką
pakeitė.

Tik pažvelkime į stambesniu-
sius faktus. Štai kad ir Čiurlio-
nio Galerija Chicagoje. Jau ke-
linti metai ten "verda". Kilęs
ginčas dėl galerijos administra-
vimo buvo nuvedęs net į ameri-
kiečių teismą. Gera, kad paga-
liau po ilgo sąsėdimo skelbia-
mas ginčo galas, nors vis dar
ten kažkas smilksta. Panašiai
buvo su Vasario 16 gimnazija:
kiek rašalo išleista, kiek nervų
sugadinta, kol pagaliau nusira-
mintas, įsisiūbavimas buvo toks,
kad net gimnazijos egzistencija
atsidūrė pavojuje. Bene triukš-
mingiausias ginčas kilo Brazi-
lijos lietuvių tarpe dėl buvusių
lietuvių mokyklos rūmų išnuo-
mojimo Tėvams jėzuitams, taip
pat lietuviams. Ginčas tebėra ne-
išspręstas ir dabar. Susidarė
du frontai, kurių vienas kovoja
neva "gelbėdamas" nenaudoja-
mos apeistos mokyklos rūmus
nuo lietuvių vienuolių įsiver-
žimo", o kitas -- gindamas bend-
rą lietuviškos visuomenės in-
teresą. Ginčas išsiplėtė į asme-
niškumus, į tarpusavio niekinimą
ir apkartino sugyvenimą. Pana-
šių "kovų" yra daugelyje lietu-
vių kolonijų tik žymiai siaures-
niu mastu. Tai "audros stiklinė-
se", bet jos tiek įsisiūbuoja, kad
savieji neberanda kalbos su sa-
vaisiais, nuo jų atsirišo ir nu-
eina pas svetimuosius, kur
randa daugiau respekto ir gie-
dresnę atmosferą. Tai dažni
reiškiniai, kurie turi gilią šak-
nis mūsų būde.

Galimas dalykas, kad ta sun-
kliai apvaldomo ginčo nuodėmė
nėra išskirtinai lietuviška, kad
ją turi ir kitos tautybės. Bet tai
menka pagoda: žinojimas, kad
ta pačia liga serga ir kaimynas
nieko nepada. Padėti gali tik
savos ydos pažinimas ir ryžtas
ją apvaldyti. Jei gyventume sa-
voje lietuviškoje valstybėje, per-
dėto ginčo ydą lengviau galėtu-

me apvaldyti, nes savos valsty-
bės ir jos institucijų buvimas
sudarytų sąlygas autoritetin-
gam ginčo sprendimui. Išvijo-
je tokių saistancijų autoritetų nė-
ra. Čia kiekvienas kareivis jau-
čiasi karininku, o eilinis kari-
ninkas -- generolu. Yra daug
įsakinėjančių, bet mažai kla-
sančių. Visa mūsų bendro su-
gyvenimo atrama yra tikrai ge-
ra valia bei respektavimas bend-
ros gerovės. Ten, kur to nėra,
iškyla asmeninis arba grupinis
egozimas, kuris pakerta ir at-
kakliausias idealistus, bet nie-
ko neišsprendžia. Aukščiausias
mūsų tribunolas turėtų būti ge-
ra valia ir racionalus galvojima-
mas. Fatališka lietuviu silpny-
bė yra ta, kad jie sprendžia da-
lykus ne tiek protu, kiek jaus-
mu, t.y. duoda pastarajam pri-
menybę. Tuo būdu kyla jausmi-
niai užsikirtimai, užgožia pro-
tinius motyvus ir nuveda į nea-
pykantos pozicijas, iš kurių sun-
ku beiseiti. Dažnai tos pozicijos
ginamos dėlto, kad "reikia" gin-
ti, o kai įsikarščiuojama, prade-
dama dirbtinai teikti argumen-
tus, kad būtų žūt būt laimėta.
Ginčytis mokame, bet retai su-
gebame racionaliai svarstyti ir
spręsti. Kol to nepasieksime, ne-
išsivaduosime iš nelemtos "lie-
tuviškos" nuodėmės. Pr. G.

AUKOS DIRVAI

V. Končius, Chicago 1.00
V. Melinis, Matawan 2.00
J. Obelenis, Cleveland 2.00
J. Vaineikis, Chicago 2.00
J. Činkus, Chicago 4.00
P. Stempužis, Cleveland 2.00
A. Daugirdas, Cleveland 1.00
St. Dalius, Hamilton 1.00
V. Karinas, Woodhaven 3.00
V. Alksninis, Maspeth 4.00
P. Petrušaitis, Rzcine 4.00
P. Kudukis, Cleveland 1.00
A. Gešvantas, Chicago 4.00

A. Patalauskas, Detroit ... 2.00
E. Smieliauskas, Chicago .. 2.00
V. Gaidelis, Omaha 1.00
E. Bumelis, Chicago 2.00
T. Balionis, Madison 4.00
T. Blinstrubas, Chicago 4.00
P. Jocius, Cleveland 2.00
A. Vasiliauskas, Cleveland 1.00
S. Paulius, Chicago 4.00
G. Venckūnas, St. Louis .. 3.00
Dr. P. Švarcas, Mascoutah 5.00
F. Baranauskas, Cleveland 2.00
J. Bachunas, Tabor Farm 10.00
James J. Twhig, Boston 25.00
L. Izbickas, Boston 10.00
V. Bložė, Cleveland 5.00
V. Labanauskas, Chicago .. 3.00

MALE HELP WANTED

UNITED SHOE MACHINERY CORP.

One of the nation's foremost corporations offers opportunity:

WANTED — EXP. TOOL & DIE MAKERS
also
OFFERS NEW OPPORTUNITIES FOR
QUALIFIED MACHINISTS.
Would aspire to become
TOOL & DIE MAKER
if you qualify.

We would assist in your further development.

Stop by for a talk with Mr. Ray Tremblay at 55 War-
ren Ave., Whitman, Mass. or call 617 — 447-4450
and arrange for an appointment at your convenience.

USM Leads

An Equal Opportunity Employer

(24-27)

FIREMAN - PAPER MILL

MUST HAVE 2ND CLASS LICENSE. SHIFT WORK.
STOKER AND PULVERIZED COAL BURNING
BOILERS.

WILL PROVIDE TRAINING TOWARD YOUR EN-
GINEER'S LICENSE. INCLUDES SHIFT DIFFEREN-
TIAL, LIFE INSURANCE AND MEDICAL BENEFITS,
RETIREMENT PLAN ETC.

ST. REGIS PAPER CO.

MAIN ST.,
EAST PEPPERELL, MASS.

An Equal Opportunity Employer

MENTION THIS AD

(24-26)

Vasario Šešioliktoji Bostone

Sunku dabar net ir
apie Vasario 16 d. minė-
jimus rašyti. Ir štai dėl
ko: atsirado smarkių
"veikėjų" (o gal ir iš-
minčių), kurie laike ke-
lerių metų sugebėjo be-
veik per visą lietuvių iš-
eivių periodinę spaudą
išrežti tirštą raudon-
ną brūkšni: Visiminė-
jimai yra banalybės, dau-
gumos kalbėtojų šnekos
yra plepalai, poetų ar ki-
tų iškilusių asmenų pa-
gerbimai nereikalingi,
nes jie nei mokslo, nei
politikos, nei meno žmo-
nių didesniais nedaro
(sic!). Visi tie teigimai
yra nepaprastai mo-
dernūs ir sensacingi! Ir
išvadą pasidaryti labai
nesunku: nustokim kalbė-
ti, spirkim į šalį minė-
jimus ir pagerbimus, pa-
laidokim ir taip jau ne-
puošni savo socialinį gy-
venimą, suliskim į savo
kertes, apsipilkim akis
scotch'u ir soda, na, ir
ko dar daugiau berei-
kės? Man regis, tie žai-
dimai, randą erdvę mū-
sų periodikoje, yra labai
neapdairūs ir net įtarti-
ni. Kas kas, o ponai re-
daktoriai tokių "nuomo-
nių" sulaukę, turėtų labai
rimtai apie jas pagalvo-
ti.

Lietuvos nepriklausomybės 49 metų sukaktis
Bostone šiemet buvo mi-
nima vasario 19 d. Šven-
tė turėjo įvykti įprastoj

vietoj -- So. Bostono
Aukšt. mokyklos audito-
rijoj. Tačiau paskutinėm
valandom prieš parengi-
mą šventės rengėjai pa-
tyrė, kad toj salėj moki-
niai "pataisė" fortepio-
ną, atseit, ten negalės
įvykti minėjimo koncer-
tinė dalis. Galvotruk-
čiais teko keltis į savo
salę -- į Lietuvių Filie-
čių d-jos namus, kurie
tokiam parengimui yra
ankštoki. Pagirtinas ren-
gėjų nuopelnas, kad "per-
sikraustymą" per kelio-
lika valandų jie atliko be-
veik tobulai: tautiečių
prisirinko sausakimša
salė, garbingasis sve-
čias Mass. viceguberna-
torius p. Sargent buvo
rastas su policijos tal-
ka ir tinkamai prie kitų
durų sutiktas. Nieko ne-
padarysi, tenka ir su to-
kiais vargais susitikti.

Vasario 16 d. minėji-
mą, kaip visuomet, ren-
gė ALT Bostono sk., ku-
rio pirmininkas šiemet
yra dipl. inž. Vyt. Izbic-
kas, tautinės srovės
žmogus. Ta proga buvo
išrūpintos deklaracijos,
kurias paskelbė Mass Gu-
bernatorius John Volpe
ir Bostono burmistras
Collins. Adv. J. Grigal-
us jas perskaitė minė-
jimo metu.

Šventė prasidėjo 10
val. ryto šv. Petro liet.
parapijos bažnyčioje. Or-
ganizacijos pamaldose
dalyvavo su savo vėlia-
vom. Antrą val. po pie-
tų rinkomės minėton Lie-
tuvių Filiečių d-jos sa-
lėn, kur buvo prisimin-
ta Lietuvos nepriklausomybės
atstatymo 49-tą
sukaktis. Rūpestingai
paruoštai programai va-
dovavo inž. Vyt. Izbic-
kas. Minėjimui pritaiky-
tą maldą kalbėjo klebo-
nas kun. Bartašiūnas.
Trumpą žodį tarė ir kon-
sularinės tarnybos var-
du susirinkusius pasvei-
kino Lietuvos garbės kon-
sulas adv. Ant. O. Shal-
lna. Šiltu žodžiu šventės
įsijungė vicegubernato-
rius Sargent. Šventės pro-
ga lietuvių pasveikino
Baltų d-ja, latviai, ukrai-
niečiai ir pavergtų tau-
tų organizacijos atsto-
vas. Vėliau įnešimu ir
pagerbimu rūpinosi St.
Dariaus posto komandie-
rius St. Trepauskas.
Himnus giedojo šv. Pet-
ro parapijos choras, va-
dovaujamas komp. J. Ka-
činskio. JAV vyriausybei
ir Kongresui rezoliuciją
paskaitė stud. A. Lapšys,
kuri buvo vienbalsiai
priimta.

Pagrindinis šventės
kalbėtojas ši kartą atki-
lo iš Cleveland, Ohio.
Tai Aleksandras Laikū-
nas, Vilties d-jos pirmi-
ninkas, iki šiol nematy-
tas vyras Bostone. Jo
kalbos tema "Vasario še-
šioliktoji ir mes" aiš-
kiai byloja, kad buvo at-
sigrižta į šią dieną, į
mūsų uždavinius ir sie-
kius. Al. Laikūnas savo
kalbą pasakė itin gražia
lietuvių kalba ir gera iš-
raiška.

Al. Laikūnas dėjo ak-
centus tokiem savo sam-
protavimam: "...yra jė-
ga, kuri laiko perspekty-
voje visuomet išeina lai-
mėtoja, nors ir be kumš-
čio, nors ir be šarvuo-
čių divizijų. Taimorali-
nė jėga. Ir ji kaip tik

remia mūsų pusę". Fri-
siminės kultūrinio ben-
dradarbiavimo klausi-
mą, jis tarė: "Kas iš to.
kad komunizmas keičia-
si ir liberalėja, jeigu
Lietuvos laisvėjimo
kryptimi nepasistumia-
ma nė per pėdą!" To-
liau kalbėtojas stabte-
lėjo ties senu, bet vis
nepasiekiamu idealu: "...
"Mes patys turime dau-
giau susiklausyti ir glau-
džiau susigrupuoti apie
savo politinę vadovybę.
Ne jai kliudydami ir ją
be atodairos kritikuoda-
mi, bet paremdami ir
jos pastangoms talkin-
dami moraliai ir mate-
rialiai". Be to, Al. Lai-
kūnas prisiminė laisvo-
jo pasaulio liet. spaudą
ir knygą, kurios sunkiai
beprisiskaukia skaityto-
ją bei rėmėją, kai iš už-
sienio pavergton tėvynės
patekęs liet. laikraštis
eina iš rankų į rankas,
kol susitrina į neišskai-
tomus skutelius. Savo
kalbą Al. Laikūnas baigė
min. St. Lozoraičio žo-
džiais: "Mes žinome,
kad sovietų okupacijai
Lietuvoje dar nematyti
galo. Tačiau mums yra
aišku, jog smurtas tarp-
tautiniuose santykiuose

JAUNIMO SUBATVAKARIS

Palengva susidarė tra-
dicija vasario mėn. kul-
tūrinį subatvakarį skir-
ti jaunimui. Vakaras jau
kylinti metai iš eilės
praeina Vasario 16-to-
sios ženkle. Ir to vaka-
ro programą visuomet
atlieka jaunos jėgos.
Programų pobūdis --
pokalbiai viena ar kita
lietuviško gyvenimo te-
ma, paskaitos, jaunosios
kartos veikėjų pasisaky-
mai. Vakarus dažniausia
paruošdavo Bostono neo-
lituanai.

Šių metų vasario 18 d.
subatvakaris buvo tru-
putį kitokio pobūdžio.
Svečias iš Clevelando Al.
Laikūnas atvežė K. S.
Karpiaus gamintą preziden-
to Ant. Smetonos fil-
mą. Tai dokumentinis fil-
mas, teaprepias tik ke-
letą vaizdų iš preziden-
to Smetonos gyvenimo
jau tremty, JAV, kurin-
įjungtos ir velionio lai-
dotuvių apeigos. Kaip do-
kumentas šis K.S. Kar-
piaus darbas turi išlie-
kančios vertės. Ir tikrai
buvo miela to filmo pa-
žiūrėti. Tenka tik apgai-
lestauti, kad nebuvo su-
suktas didesnis filmas,
apimant nors dalelę preziden-
to Ant. Smetonos dar-
bų ir gyvenimo nepr. Lie-
tuvoje.

Subatvakario jaunimi-
nė programos dalį atliko
komp. Jul. Gaidelio mo-
kiniai Laima Baltušytė,
Saulius Cibas, Aldona
Dabrilaitė ir Birutė Vaič-
jurgytė. Visi jie jau ge-
rokai skambinimo tech-
niką apvaldę pianistai.
Jų amžius 11 - 16 metų.
Visi keturi skambino sun-
kius muzikos kūrinius ir
visi savo uždavinį gra-
žiai atliko, klausytojams
sudarydami malonų ir
viltigą išpūdį. Birutė
Vaičjurgytė be skambi-
nimo jautriai ir gera iš-
raiška paskaitė du Mai-
ronio eilėraščius -- Va-
karą ant keturių kanto-

ar atskirų tautų gyveni-
me nieko neišsprendžia
galutinai. Sprendžiami
dalykai yra patriotizmas
ir laisvės siekimas".

Šventės meninę dalį at-
liko solistė Daiva Mongir-
daitė, jautriai padaina-
vusi keletą liet. dainų, B.
Kerbelienės rūpestingai
paruoštas trio (G. Karo-
saitė, inž. K. Barūnas,
Lingertaitis), atlikęs
kanklių muzikos fone po-
eto Bern. Brazdžionio
poemos Vaidila Valiūnas
ištraukas, ir Šv. Petro
parapijos choras, kurio
nepavargstantis vadovas
yra komp. Jer. Kačins-
kas, iškilmes baigęs St.
Šimkunas sukurtu mūsų
antruoju himnu Lietu-
viais esame mes gimę.
Meninė programa nebu-
vo ilga, bet kiekvienas
taškas buvo ryškus.

Kaip adv. Young, pra-
nešė, aukų ALT-bai šioje
šventėje surinkta beveik
1500 dolerių. Bet auko-
tojai Bostone šiemet
kiek susiskaldė -- vieni
aukojo tiesiog Tautos
fondui, t.y., Vlik-ui, o
kiti AL Tarybai. Taip
bendra aukų suma gal
prašoks ir 2000 doli-
rių. Žinoma, šiuo atve-
ju gal nėra esminis da-
lykas, į kurį krepšį mes
savo auką dedam, daug
svarbiau, kad ryžtamės
laisvės kovai aukoti. St.S.

nų ežero ir Foeto meilę.
Visiems keturiems pro-
gramos dalyviams buvo
įteikta pats naujusias
J. Kapočiaus leidinys --
Ant. Vaičiulaičio nove-
lių rinkinys Gluosnių dai-
na.

Šiame kult. subatvaka-
ry buvo pasveikinti p.
Cibai, įsikūrę naujoje so-
dyboje (inž. Edm. Cibas
yra ilgametis kult. su-
batvakarių komisijos pir-
mininkas). Ta proga p.
S. Cibienė buvo įteikta
rožių puokštė, o inž. Ci-
bui F. Galaunės knyga
Lietuvių liaudies menas.

Vakaras praėjo malon-
nioje ir jaukioje nuotaikoje
Viešnių ir svečių buvo
pilna salė. Jų tarpe gau-
sus būrys jaunimo.

Kitas kult. subatvaka-
ris bus rengiamas š.m.
kovo 18 d. Ir vis toje pa-
čioje vietoje -- ALTS-gos
Bostono sk. namuose,
So. Bostone.

(t.st.)

HELP WANTED MALE

JOURNEYMEN
ENGINE LATHE MEN
Experienced for thread gage shop.
Mostly small work in rounds. Steady
and permanent with excellent work-
ing conditions for right man 40 to
60 hours per week. Threadco Co.,
1842 W. 11 Mile Rd., Berkley, Mich.
J13 — LI 5-6363. (19-28)

TURRET LATHES AUTOMATIC SCREW MACHINE MILL HANDS

PETERSON MACHINE
PRODUCTS CORP.
27040 Princeton
Inkster, Mich. (18-24)

Injection Molder needs Tool Maker

This is an opening for a top
flight craftsman for a small tool
room; as a working supervisor
handling a wide variety of tool-
ing. He will have an opportunity
for advancement to the Engineer-
ing Dept. Contact Personnel
Manager for interview at:
Wolverine Plastics Div.
Hayes Industries, Inc.
495 Redman Rd.
Milan, Michigan
Phone 439-9811 (24-29)

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Duetas su poetu

Atrodytų, geriausias skaitytojas, kad šiuo metu dar nekažkaip su mūsų mecenatų ir žinovų premijuojamais romanais. Ir bent kaip man matėsi, "Trečioji sios moters" blaudžios buvo gana plonos, per plonos, tiesiog vieni kaulėliai be mėsos. Ir keliai susiraukę bei kreivi, kurių neuždengsi nei filosofo Tado kepure. Ir idėjų bei estetinių vertybių lašuota suknėlė padūkusiai trumpa, — dar trumpesnė, negu Paryžiaus modisto André Courrèges šiais metais galutinai nustatytoji ilgio riba (šeši coliai viršum kelių, maždaug per angliakasio plaštaką).

Gi mecenatai su leidėjais be reikalo Barono knygai dar užvilko iškilmingą chalatą autoritetui padidinti. Pirmiausia po nosim tau pakiša diplomą — jūry komisijos "akto" fotokopiją su penkiais gryno rašalo ekspertų parašais. Ir, lyg to būtų dar maža, viršelyje užspausdinta — "Premijuotas romanas".

O kada taip, tai skaitytojas būni iš miego pabudintas, paaštrinti dėmesio ašmenį, daugiau tikies ir daugiau reikalauji. Paskaitęs šiaipjau eilinių neperblogą romaniuką, liktum ramus ir gal patenkintas. Bet kai tau įsiūlomas premijuo- j u o t a s romanas, tai viltys tavyje kitaip subanguoja. Tu pasidarai kritiškas ir išdidžiai nori pats patikrinti ekspertų sprendimą. Ir jei kas nepatiko ar nusivylei, tuoj šoksti protestuoti, tuoj šauki: — neteisybė, skandalas, klasta!..

Moralistų atsiprašydamas, betgi rizikuočiau prasiarti, kad laimei ne viskas būna negražu ir nedora; kas storai neprisidengta. Iš tikrųjų, nežiūrint to, kad Alojzo Barono romanas ir buvo premijuotas, jis vistiek turi porą trejetą labai teigiamų, visai gerų savybių. Stilius, žinoma tik vidutinis, gerokai nelygus, vietomis palikta per daug neišvystytos sintaksės, žodynas kuklokas, bet užtenkamas. Dviem žodžiais — kaip ir laikraštininkiškas stilius. Nieko nuostabaus, rašytojas jau eilę metų dirba

dienraštyje. Ir todėl rašo daug, greitai, paskubom, "under pressure", bet gyvai, konkrečiai, iš karto ir tiesiai, be per ilgų įžangų, lyriškų išdailinimų ir psicho-ana-lytinių perčiupinėjimų.

Bet tiems, kurie iš mūsų grožinėje prozoje vis dar ilgimės ir poetinių polekių, Baronas protarpiais irgi nėra kurčias. "Trečiojoje moteryje" jis, pavyzdžiui, dailiai praveda Vilniaus Katedros vienišo evangelisto, į savo skaitomą knygą įsigilinusio, motyvą, tik gal per dažnai jį pakartodamas.

Bet ypač taikliai, šiltai ir vykusiai jis panaudoja Algimanto Mackaus kai kuriuos moderninės lyrikos posmus. Nuo anų senų laikų, kai apysakose būdavo kartais užsimenami Maironio eilėraščiai, aš gangreit nežinočiau kito tokio ryškaus atvejo, kur lietuvis beletristas taip jautriai įsigyventų ir gražiai pagerbtų savo mirusį draugą, jauną e k s travagantišką lietuvių poetą.

Algimanto Mackaus "Neornamentuotos kalbos generacija ir augintiniai" (Santaros leidinys) savo laiku man nedarė didesnio įspūdžio. Prisipažinsiu, — net slėgė formos chaotiškumu, šurpiu "nihilizmu", dvasinio protesto juodumu. Žymiai daugiau pagavo jo mažesnis, bet labiau išbrendęs jau pomirtinis leidinys "Chapel B".

Ir štai dabar, sekdamį romano įvykius, užkliūvame vietas, kur rūpesčių ir nerimo kankinamos Aldonos nuotakai paryškinti Baronas keliais atvejais įjungia jos skaitomas Mackaus augintinių generacijos eiles, ypač iš poemos apie Vilniaus žyduko Jureko tragišką gyvenimą ir mirtį. Ir kaip visa tuomet kitaip sušvinta, gyvybe įsižiebia, pasidaro aišku ir būtina! Nes panaudota tinkamu laiku ir reikalingoje vietoje, kuomet herojė mąsto apie kitą Vilniaus geto žyduką — savo buvusį augintinį Liuką...

Šis motyvas yra vienas iš poetiškiausių ir gražiausių romane. Visai pasakai jis įpūcia žymiai daugiau prasmės ir estetiškos vertės, negu pvz. lėkšti ir bereikalingi "filosofo" Tado Su Kepure sapaliojimai.

Ir kai šitaip pakurstytas, šiandien vėl perskaičiau Algimanto poemą apie aną Jureką, norėčiau drauge su Baronu pacituoti dar kelias eilutes. Posmą, tegu ir per painiai suornamentuotą rokokinėje Mackaus kalboje, bet iškalbingą ir giliai sušmingantį mūsų žuvusių ir žuvančių žydiškų ir lietuviškų generacijų dramoje: —

Raudoki Jureko likimą,
Vilniaus sinagogų
kantoriau,
raudoki žalią Jureko
karstą
kraujo iluminacijoj,
moliuskų eisenoj

į žiaurios istorijos
aplanką.

Pasvajokim dar valandėlę, brangus skaitytoja, intymioje bevaikės motinos ir tragiškai žuvusio jauno poeto "Augintinių" poemos elegijoje. Kaip keistai susipinančiai liejasi į duetą abiejų pergyvenimai — ir subrendusios emigrantės moters Amerikoje, ir čia vos spėjusio subręsti jauno poeto, kurio "rasė nepatyrė džiaugsmo", bet pasąmonis jam kalbėjo:

Įsižiūrėk į vidurnaktį,
augintini sūnau:
kas mirė šiandien —
vakar buvo gyva
mėnulio baltojo šaly...

Skaitydama šiuos Algimanto Mackaus žodžius, Aldona Kevėnienė (rašo Baronas) "žiūrėjo atviromis akimis į lubas, į kurias krito mažas stalinės lempos apvalumas. Kas yra tėvynės ilgesys, ji galvojo, ir kodėl toks ilgesys ateina ir kankina, ar tik todėl, kad tu ten toje aplinkumoje gimei? Bet juk tu neatmeni, kad ten gimei, bet atmeni, kur augai, ir tavo mažytėn sielon įauga kasdienybės detalės, žmonės, daiktai ir dalis aplinkos. Įauga pusamžių medžių apdžiūvę šakos, ir varnų riksmas, ir dulkantis kelias, ir mažas upelis, ir sniego šaltis ir net nuplaukiančių mažų debesėlių margumas. Ir Aldona su džiaugsmu, rodos, jai diktutus posmus perskaitė iš knygos:

Skausmingai atsiremki
savo rasės,
augintini sūnau!
Sidabro augalai ir žvėrys
šnekės gimtąja su tavim
kalba:

...girelėj augo
žalia liepelė.
Tai ten laivelis tavo,
tai ten irklelis klevo."

Ir šį romano skyrių Baronas užbaigia dviem sakiniais: —

"Lauke pūtė vėjas, sniegas vis glaudėsi apie gyvatvyrę, aukštai plakėsi vienišos lempos, lyg norėdamos nutrūkti nuo amžių varžtų ir pakilti erdvėn, kaip de-

gančios paukštės.

Viduj šlamėjo radiatoriai, sruveno radijo muzika, čėžėjo vartomi laikraščiai, buvo nuostabiai ramu, gera, nuobodu ir beprasmiška".

Bet mums taip pat truputį nuostabu ir daug ramiau, kai tokiose romano vietose pagaliau pajuntam jau gero ir ne beprasmiško rašytojo dvelkimą.

WANTED

FABRICATORS, WELDERS,
ENGINE LATHE OPERATOR,
MACHINISTS

Year around, inside, steady work, paid vacation
and fringe benefits.

WRITE, CALL OR APPLY MR. J. ABERNETHY

INDUSTRIAL WELDERS
AND MACHINISTS

1003 MINNESOTA AVENUE, DULUTH, MINNESOTA
(218) 727-8559

(22-31)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinių taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas $4\frac{3}{4}\%$ išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

A. BALAŠAITIENĖ

ABEJONĖS VALANDA

NOVELĖ

(2)

Ją viliojo mokytojos darbas, ir Rimgailė, gavusi draudimo įstaigoje mašininkės tarnybą, su neįprastu savo amžiui užsispyrimu, pradėjo taupyti pinigų universitetui. Atsisakydama net tokių pigių pramogų, kaip kinas ar čiuożykla, Rimgailė dėjo centą prie cento. Famažu bėgo laikas, ir tik nežymiai banke augo sutaupos. Tuo tarpu jos draugai nutolo, jos draugės buvo bebaigiančios studijas ar išteję. Rimgailė buvo vieniša, nors savo vienumoje ji nebuvo nelaiminga. Ir tik vieną svajonę ji sau leido — matyti save dėstančią aukštesnioje mokykloje, apsuptą jaunų žmonių, jaunų veidų...

Tik po daugiau kaip penkių metų Rimgailė išdrįso mesti tarnybą ir pradėti studijas. Gyvendama kukliai ir taupiai, dirbdama vasaros atostogų metu, ji apskaičiavo kad jai pavyks įsigyti diplomą studijuojant pilną laiką. Prieš paskutiniaisiais metais universitetas jai pasiūlė stipendiją ir kalbino pasvarstyti jį pasiūlymą likti universitete asistente, vėliau su galimybe siekti magistro laipsnio universiteto lėšomis. Rimgailė buvo palyginti laiminga, nes jos gyvenimas pagaliau įgijo prasmę ir ji matė save pasiekusią tikslą.

Ir tada...

Fo vienos ypatingai įdomios paskaitos apie

egzistencializmo įtaką Amerikos teatre, profesorius Skirmantas, sudėjęs knygas į portfeli, pasuko ne įprasta kryptimi. Atsilikusios studentės sužiūro. Jis lengvais žingsniais prisiartinio prie Rimgailės suolo.

-- Laikas būtų susipažinti su mano vienintele tautiete. Panelė Rimgailė Šalčiūtė? -- jis Rimgailę užkalbino lietuviškai, visiškai nekreipdamas dėmesio į jį sekančius studentų žvilgsnius.

-- Taip, pone profesoriau, -- vos girdimai atsakė Rimgailė.

-- Ar turėtumėte laiko ir noro sumanim universiteto kafeterijoje išgerti puoduką kavos? Galėtume padiskutuoti jūsų darbą, jūs kandidatuojat į stipendiją. Gal tęsime pasikalbėjimą kur nors kitur? -- ir jis kviečiamai ištiesė ranką. Rimgailės širdis pradėjo smarkiai plakti, ir savo dideliu nusiminimui ji juto, kaip rausta jos skruostai. Rimgailė nevikriai pasikėlė, numesdama nuo staliuko knygas. Abu pasilenkė jų pakelti, ir jų veidai beveik susidūrė. Rimgailė pasijuto tokia nepaslanki ir medinė... "Tai toks mano pirmasis susitikimas su adoruojamu profesoriumi", pagalvojo Rimgailė raudama.

-- Mielai ... Ačiū..., -- dėliodama knygas, sumurmėjo Rimgailė. Iš arti jis buvo dar patrauklesnis. Tik dabar Rimgailė pastebėjo, kad jo akys buvo tamsiai pilkos, kaip vasaros debesų pakraštys.

-- Leiskit, aš paimsiu knygas, ir -- nelaukdamas sutikimo, profesorius Skirmantas iš jos rankų atėmė knygas ir praleido ją pirm savęs. -- Aš čia netoli durų turiu savo automobilį. Iki kafeterijos toloka, -- kalbėjo jis toliau. Rimgailė juto, kaip į jos nugarą smigo pavydus kolegų žvilgsniai.

Ji nebegali prisiminti, apie ką jiedu kalbėjo. Ji tik klausėsi jo balso, sekdamą jo lūpų judesius, nepajėgdama suprasti, kaip jie čia drauge atsidūrė, beveik intymiai kalbėdami kaip seni pažįstami. Fakėlės akis, jis retkarčiais pasisveikindavo su pro šalį einančiais studentais ar kolegomis, bet iš esmės jis su dėmesiu kalbino Rimgailę.

Nuo tos popietės Rimgailė neturėjo ramybės. Iki to laiko jos mintys buvo užimtos tik mokslu, o kadaise dar aukštesnėje mokykloje pradėti pusiau vaikiški flirtai seniai buvo išgaravę. Ir į jos ramią, jauną širdį visu jausmogaivališkumu įsiveržė iki šiol nepažinta subrendusios moters meilė Pauliui Skirmantui. Rimgailė žinojo, kad bet kokios svajonės apie profesorių turėtų būti bergždžios, bet jos meilės jam nemažino. Ji tik dar giliau užsidarė savyje, bandydama užslopinti ar bent nuslėpti savo tikrąjį jausmų stovį. O profesorius Skirmantas nuo tos dienos skyrė dėmesį Rimgailėi ir jo kvietimas drauge išgerti puoduką kavos buvo daug kartų pakartotas.

Iki šiol nekreipusi dėmesio į ją supančią aplinką, gaudus ir kolegų šnabzdėjusius, ji pradėjo klausytis jų kalbų, nes apie profesorių Skirmantą gaudų netrūko. Jo visada vienoda laikysena, nekreipimas į merginas dėmesio tik dar padidino jo paslaptiškumą. Niekam nepasisėkė išsifruoti, kur jis gyvena, nors pastangos buvo dedamos. Visiems buvo žinoma, kad profesorius Skirmantas buvo našlys, kurio labai graži žmona mirė prieš eilę metų, ir jis nuo to laiko nebesidomi moterimis.

(Bus daugiau)

PAVEIKESNIŲ LAISVINIMO ŽYGIŲ SĄLYGOS

(Atkelta iš 1 psl.)

pajėgų sutelkimas ir tinkamas bei tikslingas jų surikiavimas. Savo ruožtu lietuvių politinės ir intelektualinės pajėgos šiek tiek veikia ir ateityje, jei jos sustiprės dar labiau veiks tarptautinę viešąją opiniją, darydamos ją palankesnę Lietuvos laisvės bylai. Taigi visų laisvųjų lietuvių jėgų sutelkimas į Lietuvos laisvinimo organizaciją ir tinkamas jų surikiavimas yra laisvinimo veiklos laidas ir viena pagrindinių Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo sąlygų.

VLIK'as Lietuvos politinių partijų ir kovos sąjūdžių įsteigtas 1944 metais pavergtoje Lietuvoje drauge su Lietuvos Respublikos Diplomatine Tarnyba, Lietuvos Laisvės Komitetu, Lietuvių Bendruomene ir senųjų lietuvių išeivio organizacijomis ryžiasi telkti į Lietuvos laisvinimo darbą visas laisvųjų lietuvių gyvąsias pajėgas, jis vadovauja laisvės kovai. Lietuvos išlaisvinimui vadovaujamosios politinės organizacijos pagrindą, ją steigiant, sudarė nepriklausomos Lietuvos politinės partijos ir jau okupacijoje gimę kovos sąjūdžiai. Anuo metu toks pagrindas buvo vienintelis tikras būdas lietuvių tautos politinei valiai išreikšti, nes laisvinimo organizacija tada atsirėmė į natūralius lietuvių tautos valios reprezentantus -- į gyvas, gausias politines partijas ir veiklius kovos sąjūdžius.

Šiandieną man norėtųsi atkreipti Tamstų dėmesį į, sakyčiau, laiko

sąlygų padiktotą lietuvių visuomenės politinio pasiskirstymo pasikeitimą ir Lietuvos laisvinimo organizacijos pagrindų lyg ir susiaurėjimą. Tai darau jau ne pirmą kartą; dėl to būnu baramas. Tačiau ir ši kartą nenukniečiu savo minčių tuo reikalu viešai nepareiškęs, nes tikiu lietuvių visuomenės politinę išmintį, kuri anksčiau ar vėliau padės Lietuvos laisvinimo organizacijai išplėsti savo pagrindus ir įjungti visas gyvąsias politines ir intelektualines pajėgas.

Senųjų politinių partijų, savo laiku vaidinusių pagrindinį vaidmenį Lietuvos valstybiniame gyvenime, reikšmė menksna. Mirtis skina jų narius, ir naujo prieauglio jos beveik nesulaukia, nes politinėms partijoms veikti ir tarptautinėje nėra tikrosios dirvos -- nėra savo valdžios, savo žemėje, nėra rungtyniavimo dėl valdžios, nėra skirtingų programų, nėra skirtingos politikos. Šiandieną yra tik viena lietuvių politika -- jei ją galėtume tokiu vardu vadinti, -- tai Lietuvos laisvinimo kova. Ir jei Lietuvos laisvės aušra dar ilgėliau užgaus, ši politika sujungs mus visus į vieną lietuvių partiją. Visos kitos politinės partijos su savo garbinga praeitimi, reikšmingu vaidmeniu, valstybinėmis tradicijomis ir politinėmis ambicijomis, norime ar nenorime, ilgainiui mirs ir kartu su jų gerbėjais ir gynėjais nukeliaus į kapus. Gali ateiti toks laikas, kai politinės lietuvių partijos išnyks, palik-

damos didįjį Lietuvos laisvinimo darbą tai vienintelei dar gyvai lietuvių partijai. Tą naująją lietuvių partiją sudarys jaunoji lietuvių karta, kuri Lietuvą myli ir jos laisvės kovai ryžtasi nemažiau už savo tėvus. Jau dabar aišku, kad jaunajai mūsų kartai senosios politinės partijos yra svetimos ir neįdomios. Tai yra visiškai natūralu, nes politinės partijos negali remtis praeities politine tradicija ir sentimentu -- joms reikia tikros dirvos -- savo valdžios savo žemėje.

Manau, jau yra atėjęs laikas Lietuvos laisvinimo organizacijai palaipsniui pradėti plėsti susiaurėjusius savo pagrindus į tą lietuvių partiją, įjungiant jos narius į laisvinimo darbą ne stebėtojais, ne patarėjais ar smulkiai uždavinėlių atlikėjais, bet tikraisiais šeiminkais, sprendėjais. Jau dabar turime šimtus jaunosios kartos subrendusių politinių ir intelektualinių pajėgų, jų ateityje bus dar daugiau, -- kurioms nėra natūralaus būdo įsijungti į Lietuvos laisvinimo organizaciją. Mėginimai jas įjungti, pirma suvarant į atitinkamas senąsias politines partijas, nedavė ir ateityje, reikia manyti, neduos kiek žymesnių rezultatų. Todėl reikia pakeisti laisvinimo organizacijos pačius pagrindus, kad būtų natūralus kelias ir senųjų politinių partijų idėjų ne išpažįstantiems jaunosios kartos lietuviams paveikiai įsijungti į Lietuvos laisvės kovą. Senųjų politinių partijų jėgoms silpstant, tuo pačiu ir laisvinimo organi-

BATUN (Baltic Appeal to the United Nations) buvo suruošęs konkursą tos organizacijos emblemai paruošti. Konkurse dalyvavo 22 visų 3 Baltijos valstybių tremty gyveną dailininkai, atsiųsdami projektus ne tik iš Amerikos, bet ir Švedijos, Vokietijos, Australijos ir Kanados. Viso gauta 69 projektai. Jury komisija atrinko 3 naudotinus įvairiems tikslams piešinius, laimėtojams paskirdama pinigines premijas.

Nuotraukoje jury komisija, atrinkusi tinkamiausias emblemas: dail. K. Žoromskis, dail. prof. A. Annus, BATUN'o pirm. prel. J. Balkūnas, komisijos sekretorė Dr. Bungs, P. Vietnamo ambasados patarėjas Ngo The Vy, dail. ir red. P. Jurkus, BATUN'o vykd. pirm. kun. N.J. Trepša ir dail. R. Lind. Br. Rozitis nuotrauka

zacijos pagrindams siaurėjant, o iš antros pusės naujai lietuvių partijai augant ir stiprėjant, reikia ieškoti ir rasti būdų, kad visi lietuviai, kurie tik gali ir nori, turėtų lygias teises ir pareigas dalyvauti Lietuvos laisvės kovoje. Negalima palikti nė vieno už laisvinimo organizacijos ribų vien tik dėl to, kad jis neišpažįsta kurios nors senųjų politinių partijų idėjos ir negarbina atitinkamo seno stabo. Mes turime realiai vertinti tolydžio besikeičiantį mūsų politinį pasiskirstymą ir prie jo priderinti savo laisvinimo organizaciją, kad ji kiek galint platesniu pagrindu atsiremtų į lietuvių visuomenę, visapusiškai sutvirtėtų, į Lietuvos laisvinimo darbą įjungtų visas pozityvias politines ir intelektualines pajėgas ir savo veiklą suaktyvintų.

Gyvenamojo momento reikalavimus suprastę ir tokį kelią jau yra pasirinkę kai kurių kitų Sovietų Sąjungos pavergtų Europos kraštų, pavienų, laisvinimo organizacijos. Lenkų laisvinimo organizacijos pirminiai pagrindai pakeisti: -- atidaryti vartai ir toms jėgoms, tiems asmenims, kurie neatstovauja senosioms Lenkijos politinėms partijoms, bet gali ir nori dėtis į laisvinimo darbą. Dabartiniu metu Lenkijos politinės vadovybės sprendžiamasis organas yra sudaromas tokiu būdu, kad du trečdaliu jo atstovų deleguoja senosios politinės partijos, o vienas trečdalis išrenkamas visuotiniomis rinkimais. Renkamieji atstovai, suprantama, nepriima jokio ryšio su senosiomis politinėmis Lenkijos partijomis.

Kai kurie mūsiškiai senųjų politinių partijų gerbėjai, pirminių laisvinimo organizacijos pagrindų gynėjai ir demokratijos deklamatoriai dėl ne visiškai man žinomų priežasčių rinkimų baidosi. Todėl sakau, gal

jiems būtų priimtinas kitas būdas laisvinimo organizacijos pagrindams praplėsti ir jo veiklai sustiprinti. Kodėl pav., Lietuvių Bendruomenės vadovybė, visų laisvųjų lietuvių išrinkta, negalėtų deleguoti atitinkamo skaičiaus atstovų į Lietuvos laisvinimo organizacijos sprendžiamuosius organus. Lietuvių Bendruomenės lengvai būtų pasiekiamas kiekvienas lietuvis, kuris tik sugeba dirbti ir nori jungtis į Lietuvos laisvės kovą, ir jos parenkamieji atstovai į laisvinimo organizaciją neprivalėtų ryšio su senosiomis politinėmis partijomis. Tuo būdu būtų pravertos laisvinimo organizacijos durys lietuvių jaunosios kartos politinėms pajėgoms, kad ir nebe senųjų politinių partijų poveikyje subrendusioms, bet Lietuvą mylinčioms bei dėl jos laisvės kovoti pasirūšusioms. Jos, tos jaunosios pajėgos, sustiprintų visuomenės pasitikėjimą ir paramą, atneštų naujų (gal sėkmingesnių) veiklos būdų. Tai būtų pačios laisvinimo organizacijos sustiprinimas ir jos veiklos suaktyvinimas.

Pakitusioms gyvenimo sąlygoms, pritaikymo mintis tolydžio birsta mūsų visuomenėje. Tas reikalas nuolat pradedama iškilti didesnio ar mažesnio masto mūsų visuomenės, ypač jaunosios kartos, telkiniuose, spaudoje. Reikalas yra jau pribrendęs, ir juo greičiau laisvinimo organizacija, kad ir palaipsniui pasiryš prisi- taikyti naujesiems gyvenamojo momento reikalavimams, plačiu pagrindu atsirems į laisvųjų lietuvių visuomenę ir visas pozityvias pajėgas, įjungs į Lietuvos laisvinimo darbą, juo bus paveikesni laisvinimo žygiai. Toliau limesis delsimas, išsenkant senųjų politinių partijų jėgoms, gali labai sumenkinti laisvinimo organizacijos veik-

BATUN

BATUN'o emblema, reiškianti viltį, protestą ir opoziciją, laimėjusi premiją dail. I. Rumpers.

N. Jurševskio piešta emblema laimėjusi premiją, iškėlė BATUN'o veiklą trijų paukščių simboliais, išsiveržiančiais pro nelaisvės grotus.

los paveikumą arba ją ir visiškai kuriam laikui sustabdyti. Taigi, juo greičiau įsijungsime į realaus gyvenimo tekamę, juo paveikiau išstengsime vykdyti Lietuvos laisvinimo darbą.

(Pabaiga kitame numeryje)

* JAV PREZIDENTAS JOHN-SONAS, pripažino kad CIA skiria fondai studentų S-gos veiklai paremti buvo pagrįsti ankstyvesnių ir dabartinės vyriausybės politika. Fondai daugumoje buvo panaudoti kovai su komunistų skverbimusi į tarpt. studentų sąjungas.

HELP WANTED FEMALE

OPPORTUNITY FOR DIRECTOR OF NURSING Applications are invited for the position of Director of Nursing in a 48 bed hospital completed in 1963. Will be responsible for the administration of all nursing activities as well as pharmacy and central supplies control. District located near a noted summer resort. Excellent salary and fringe benefits depending on qualifications and experience. Duties to commence on or before July 31, 1967. Apply in writing or phone 667-2611 to N. R. Werezak, Administrator, Maple Creek Union Hospital, Box 1330, Maple Creek, Saskatchewan, Canada. (24-26)

WE HAVE OPENINGS FOR QUALIFIED

MILLWRIGHTS

ON BOTH THE SECOND AND THIRD SHIFTS

ALSO

New Britain Gridley Machine SET-UP MAN

WHO WILL DOUBLE AS A LEAD MAN FOR 2ND SHIFT

DAYS MACHINISTS METAL PATTERN MAKERS WOOD PATTERN MAKERS

APPLY

MALLEABLE IRON FITTINGS CO.

BRANFORD, CONNECTICUT

Phone 488-1601

AN EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER

PAMINKLAS MIRUSIEMS RAILOS 'LAUMIŲ JUOSTOJE'

EMILIJA ČEKIENĖ

(3)

B. Raila savo knygoje "Laumių juosta" pastatė paminklą visai eilei mūsų mirusių iškilių tautos asmenybių, supažindindamas skaitytoją su jų talentais, atliktais darbais ir žymesniais charakterio bei gyvenimo bruožais, tuo knygos turinį pagyvindamas, paivairindamas ir skaitytoją labiau patraukdamas. J. Lindė-Dobilas, Ignas Šeinius, Stasys

Leskaitis, Gasparas Velička, Mykolas Biržiška ir kiti apibūdinti prie vieno ilgiau sustojančią, kištą prabėgom paminint, lyg atseikėjant jų paliktą kultūrinį kraitį lietuvių tautai.

Kalbant apie rašytoją Ig. Šeinių, autorius atskleidžia jo šeimos pasaulį bei paties rašytojo dvasios pergyvenimus, kokių dažnai pasireiškia mūsų išeivijos

tarpe ir dabar. Tarp kitko B. Raila taip rašo: "Švelniai ir kažkaip graudžiai jis (Ig. Šeinius, E.Č.) siūlė susisiekti su Irviu Šeiniu, pritraukti jį lietuviškon spaudon, bent išsiversiti kokią jo novelę. Tėvo žodžiuose buvo justis garsas: aš nieko čia negalėjau padaryti, padėkite man bent jūs, jaunesnieji..."

Ir mane dar šandien graudžia sąžinė, kad nieko nei aš, nei kiti draugai nedarėme ta kryptimi. Pagalvojau tuomet: kaip ir kam mes čia dabar jį trauksime už kalnieriaus? Juk yra perpus lietuvis, jei labai norėtų, pats lengvai keilią rastų...

Ak tas prakeiktas išdidumas!"

Teisinga, lietuviams būdinga ir labai laiku ši autoriaus pastaba. Tie žodžiai buvo rašyti 1959 m. Fraėjo beveik dešimtmetis, tokių atsitikimų su mūsų jaunuoliais buvo dar visa eilė. Vieni bando rašyti svetimom kalbom, kitų talentai merdi palengva, jų niekas neskaitina, niekas nepažįsta, literatūrinių kuopelių nėra, kaip savo krašto mokyklose būdavo, kurių nariai kiekvienas turėjo paruošti savo referatus - kūrinius.

Retas žmogus turi dorębę prisipažinti savo ydas, kaip B. Raila "Laumių juostoje" apie jo išdidumą. Ta proga čia paminėsiu dar kitą lietuviams būdingą charakterio bruožą, kurį tik prieš porą dienų teko išgirsti iš mūsų akademinių, tautiškai susipratusių, aktyviai dalyvaujančių amerikiečių ir lietuvių organizaciniam gyvenime jaunimo.

Atsitiktiname pokalbyje iškilo pasipiktinimas anglų vedama nesąžininga politika nuo pat jų istorijos pradžios, o ypatingai liečiant Baltijos valstybių klausimą. Jaunųjų tarpe buvo baigusių istorijos, sociologijos bei humanitarinių mokslų kolegijas ir ėmę karštai diskutuoti išskeldami tautų charakterio bruožus. Jie neklydo savo išvadose apibūdindami svetimas tautas: Angliją, Vokietiją, Prancūziją, Ameriką ir kitas, bet jau daugiau iš patyrimo nei iš knygų

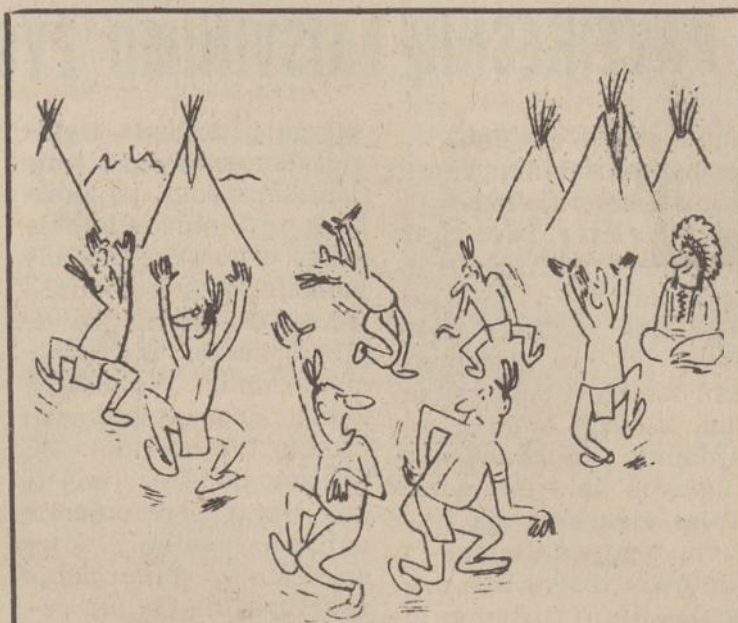
jie priėjo išvados, kad lietuvių tautos vienas iš būdingiausių charakterio neigiamų savybių yra igimtas pavydo jausmas. Nemalonu tai girdėti, bet užginčyti neturėjau drąsos, nes jie tuoj pat įrodė gyvais pavyzdžiais, kad visi jaunieji lietuvių didesni ar mažesni talentai iškyla tik dėka svetimųjų, o lietuviai ne tik nepadeda jaunos jėgoms iškilti, bet net ignoruoja. Čia jie paminėjo visą eilę neabejotinų faktų pavardėmis.

"Ak, tas prakeiktas išdidumas!" -- prisipažįsta B. Raila ir knygos skaitytojas tą pačią nuodėmę jam primeta, bet kartu ir atleidžia, nes jis pats jos gailisi. O nuodėmė nemaža. Žinodamas, kaip didelį kultūrinį kraitį krauna lietuvių tautai jo mielas bičiulis Ignas Šeinius ir, kad tėvo talentą paveldėjęs sūnus jau rašo švediškai noveles, B. Raila nei kiti draugai į tėvo prašymą paveikti sūnų, padrausinti jungtis į lietuvių spaudą ir kultūrą nereagavo, nežiūrino, kad tėvo palikimas Lietuvai neįkainojamos vertės, ypač, kaip autorius B. Raila pabrėžia, I. Šeinių keliomis kalbomis parašyta knyga "Raudonieji Tvanai, kylantieji ir užliejantieji mūsų tėvynę ir Europą, savo laiku daug kam atvėrė akis, ir tos knygos bus prisimintos dar kada vėliau, nes šiandien vėl daugeliui akys pradeda pasibaisėtinai žlimbti..." (92)

B. Raila didžiai pasitarnavo "Laumių juostos" skyrium "Dešimtmetis Palmių Pavėsyje" kur jis įamžino paskutiniojo Vilniaus Universiteto rektoriaus, Nepriklausomybės akto signataro, vieną brandžiausių mūsų visuomenės, politikos ir spaudos darbininkų stambiausių lituanistikos, lietuvių kultūros ir literatūros istorijos mokslininką Mykolą Biržišką ir jo gyvenimo dešimtmetį praleistą išeivijoje.

Čia jis supažindina skaitytoją su istorine M. Biržiškos praeitimi ir psichologiškai nušviečia tautai nusipelnusių žmonių tragišką likimą, koks ištiko "Palmių pavėsyje" ir ši mūsų tautos veteraną.

"Visos mūsų stambiausios politinės ir kultūrinės organizacijos, veiksniai ir visuomenė, atrodo, buvo ramūs ir patenkinti, kad senasis

-- Tai kvailystė! Jis liepia mums šokti du lietaus šokius per dieną tik dėl, kad jis yra lietsargių fabriko dalininkas...

Jei jūs iš anksto apmokėtu muitu siunčiate SIUNTINIUS į U.S.S.R.

JUMS GALI KILTI KAI KURIE

KLAUSIMAI:

1. Kas yra GLOBE PARCEL SERVICE, INC.?
2. Kodėl pritraukė tūkstančius klientų visose Jungtinėse Valstybėse?
3. Kuo Globe Parcel Service, Inc. pasižymi, patarnaudamas savo klientams?

JŪSŲ INFORMACIJAI TOKIE

ATSAKYMAI:

1. Globe Parcel Service, Inc. — tai firma, oficialiai autorizuota Vnešposyltorg'o priimti iš anksto čia apmokėtus dovanų siuntinius į visas Sovietų Sąjungos dalis.
2. Per paskutiniuosius trisdešimt septynerius metus Globe Parcel Service, Inc. suteikė puikiausį ir labiausiai patikimą patarnavimą savo klientams, todėl klientų skaičius auga kas metai.
3. a. Globe Parcel Service, Inc. gautus klientų siuntinius supakuoja ir išsiunčia dvidešimt keturių valandų laike.
b. Firmos specialiai paruoštas štabas patikrina kiekvieno siuntinio sudėtį bei leidimą siuntinyje esantiems daiktams.
c. Globe Parcel Service, Inc. apdraudžia nuo bet kokios rūšies rizikos kiekvieną siuntinį, jo pilnoje vertėje.
d. Globe Parcel Service, Inc. aprūpina kiekvienam siuntiniui pasirašytą pakvitavimą (kvitą).
4. GLOBE PARCEL SERVICE, INC. yra PODAROGIFTS, INC. autorizuota priimti dovanų užsakymus Sovietų gamybos daiktams, pvz., automobiliui, šaldytuvui, televizijai, priimtuvui, drabužiai, avalynė, maistas ir t.t.

Jei jūs nesinaudojote mūsų patarnavimu, — įsitikinkit patys. Aplankykite arba susisiekit su bet kuriuo mūsų skyriumi (kurie, jūsų patogumui, turi didelį prekių pasirinkimą), ir jūs turėsite daug naudos iš mūsų patyrimo.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 WALNUT STREET
PHILADELPHIA, PA. 19106 TEL. WA 5-3455

SKYRIAI:

PHILADELPHIA, Pa. 19123
632 W. Girard Avenue
WALNUT 5-8878

BALTIMORE, Md. 21224
3206 Eastern Avenue
DI 2-2374

BOSTON, Mass. 02127
390 West Broadway
AN 8-8764

CHICAGO, Ill. 60632
4102 Archer Ave.
FR 6-6399

Branch

CHICAGO, Ill. 60622
2242 W. Chicago Ave.
BE 5-7788

CLEVELAND, Ohio 44119
787 E. 185th St.
486-1836

DETROIT, Mich. 48210
6460 Michigan Avenue
TA 5-7560

ELIZABETH, N. J. 07206
943 Elizabeth Avenue
EL 4-7068

HAMTRAMCK, Mich. 48212
11415 Jos. Campau Ave.
365-6350

KANSAS CITY, Kan. 66102
18 S. Bethany
AT 1-1757

LOS ANGELES, Calif. 90026
3216 Sunset Blvd.
NO 5-9887

MIAMI, Fla. 33137
2755 Biscayne Blvd.
FR 9-8712

MINNEAPOLIS, Minn. 55414
217 E. Hennepin St.
FE 2-4908

NEW BRITAIN, Conn. 06051
165 Hartford Avenue
225-3192

NEW YORK, N. Y. 10003
101 - First Ave.
OR 4-3930

OMAHA, Nebr. 68107
5524 S. 32nd Street
731-8577

PARMA, Ohio 44134
5432 State Rd.
749-3033

PITTSBURGH, Pa. 15222
346 Third Avenue
GR 1-3712

ROCHESTER, N. Y. 14621
683 Hudson Avenue
BA 5-5923

SAN FRANCISCO, Cal. 94122
1236 - 9th Ave.
LO 4-7981

SEATTLE, Washington 98103
1512 N. 39th Street
ME 3-1853

SPRINGFIELD, Mass. 01103
1840 Main St.
736-9626
734-8354

TRENTON, N. J. 08611
730 Liberty Street
LY 9-9163

VINELAND, N. J. 08360
Parish-Hall
West Landis Ave.
609-691-8423

CENTRINĖ ĮSTAIGA:

NEW YORK, N. Y. 10003
220 PARK AVENUE SOUTH 982-8410

-- Tai ne mirazas, ten tikrai tavo žmona!

LIETUVIŠKOS KNYGOS, PLOKŠTELĖS, MEDŽIO DROŽINIAI, AUDINIAI, GINTARO KAROLIAI IR KITI IŠDIRBINIAI.

Išvairios kitos importuotos
dovanos!

Visa tai galite įsigyti DIRVOS
krautuvėje,

6907 Superior Ave.

Krautuvė atidaryta kasdien nuo
9 val. ryto iki 5:30 val. vak.,
šeštadienį iki 3 val. p. p.

HELP WANTED MALF

1ST CLASS SKILLED
FIXTURE BUILDERS
MILL HANDS
RADIAL DRILL
HANDS
HYDRAULIC FITTERS

Must have job shop experience.
DAY & NIGHT SHIFT.
68 hour week. Fringe benefits.
WELDMATION, INC.
31720 STEPHENSON HWY.
MADISON HTS., MICH.
(20-29)

SHEET METAL
HAMMERFORMERS
MLDG. BENDERS

Familiar with Stainless, Aluminum
and C.R.S. Prototype Parts.
Also openings for Prototype Machinists.
Also man familiar with Draw Bench Mldg. Sections. All fringes
and benefits. 56 hour week.

EXPERI-METAL, INC.
23811 RYAN RD.
WARREN, MICH.
313 SL 7-8121
(18-27)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS TURRET LATHE
W & S — 3
J & L — 3

Fast growing northwest Detroit precision aircraft components manufacturer has permanent openings on the afternoon shift. Must be able to set up and operate. 58 hrs. per week. Excellent working conditions plus paid

BLUE CROSS, BLUE SHIELD
LIFE INSURANCE
SICKNESS & ACCIDENT
BENEFITS VACATIONS
NINE HOLIDAYS
PENSION PLAN
DYNAMIC FILTERS DIV.
1565 OAKMAN BLVD.
DETROIT, MICH.
Call 313 883-3918 8 a.m.-5 p.m.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Kaziuko Mugė Clevelande įvyks kovo 5 d. nuo 11:30 val. iki 2:30 val. p. p. šv. Jurgio parapijos salėje. Laužas — 3:15 val. po pietų.

Skautės ir skautai maloniai kviečia visus kovo 5 dieną pas save į svečius. Kaziuko mugė visų lauks lietuviškos lėlės, velykiniai margučiai, verbos ir aguonos, širdys ir riestainiai.

Clevelando Neringos ir Pilėnų Tuntai

• Vysk. M. Valančiaus Lit. mokykla minėjo Vasario 16-tą užpraitą šeštadienį. Programoje pasirodė atskiri skyriai. Girdėjome eilėraščių, dailių skaitymą, lietuviškas daineles. Buvo įscenizuoti svarbesnieji Lietuvos istorijos momentai. Minėjimas užbaigtas Aukuro ansamblio dainomis. Ta pačia proga Aukuro ansamblio nariams, kurie dalyvavo III-joje Dainų šventėje, buvo įteikti meniški padėkos lapai.

• Šv. Jurgio parapijinė mokykla paminėjo Lietuvos nepriklausomybės šventę vasario 17 d. Visi skyriai atliko programą lietuvių kalboje. Tenka pastebėti, kad ir nelietuviai, lankę šią mokyklą, dalyvavo programoje dainuodami lietuviškas dainas. Mokykloje dirba lietuvės seselės, kurių centras yra Pittsburghe.

• Aukuro ansamblio metinis koncertas įvyks gegužės 28 d. Šiuo metu Aukuro nariai intensyviai rengiasi išpildymui naujo muzikinio ciklo "Saulės ratas", kurį parašė muz. Alfonsas Mikulskis. Išpildyme dalyvau-

Clevelando vyr. skautės su savo rankdarbiais pasirodžiusios Kaziuko mugė, kuri įvyks Clevelando kovo 5 d.

J. Garlos nuotrauka

ja solistai, choras ir kanklių orkestras.

• St. Clair Savings & Loan Assoc., bankinė įstaiga, kurios patarnavimai naudojami ir daugelis lietuvių ir kuri savo skelbimais remia Dirvą, nuolat augdami ir plėsdama savo patarnavimus, šiomis dienomis išskyrė porą savo prityrusių tarnautojų, pakeliant juos į aukštesnius postus.

Taip sekret. pad. Birt J. Hays paskirtas klijentų aptarnavimo skyriaus vedėju, o Harold J. Geisert paskirtas duomenų tvarkymo skyriaus vedėju centriniame banko įstaigoje.

Abu yra ilgamečiai ir prityrę tos įstaigos tarnautojai.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

ATITAIŠYMAS

Dirvos 23 nr. 7 psl. (vasario 24 d.) tilpęs parašas po Liudo Sagio šokėjų nuotrauka atitaisomas ta prasme, kad

šoka ne Kristina Žilytė, o Kristina Aželytė.

• Salamander batų krautuvėje šiuo metu vyksta didelis batų išpardavimas. Besidomintieji smulkesnių žinių gali rasti šiame puslapyje įdėtame skelbime.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokesčių paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• "Žmogus erdvėje" — įdomią spalvotą filmą (33 min.) galite pamatyti atsilankius Clevelando Sveikatos Muziejuje (Health Museum).

Apie laimėjimus erdvėje paaiškinimus teikia žinomas raketų specialistas Dr. Werner von Braun.

Muziejuje galima pamatyti ir kitas įdomybes, liečiančias žmogaus sveikatą, smegenų veikimą ir kt.

Atidaryta kasdien nuo 9 iki 5 val. p. p. Sekmadieniais — nuo 1-5 v. p. p. Įėjimas nemokamai.

NAMŲ RUOSOS

darbas gydytojo bute. Gyventi kartu 3 ar 5 dienas. Atskiras kambarys ir alga. Teirautis po 6 val. vak. telef. 261-0561. (23-24)

Skaityk ir platink DIRVĄ

VALSTYBĖS DEPARTAMENTAS IESKO TARNAUTOJŲ

Valstybės Departamento atstovai, ieškodami tarnautojų centrui Washingtono ir JAV ambasadosė užsienyje, atvyksta į Clevelandą ir nuo kovo 6 iki kovo 15 d. tikrins aplikantus. Pirmoj eilėj reikalingos stenografistės — sekretorės ir jauni vyrai įstaigos darbui.

Kreiptis gali turį JAV pilietybę 5 metus, ne jaunesni kaip 21 m., nevedę ar vedę poros be vaikų.

Apklausišėjimas vyks Ohio State Employment įstaigoje, 623 St. Clair Ave. Dėl smulkesnių informacijų galima kreiptis telef. 579-7423.

• Lėktuvai, vežą 1000 keleivių ir sverią 1½ mil. svarų, ruošiami naudojimui netolimoje ateityje.

Tų paruošiamųjų darbų ženklai regimi čia pat Clevelande.

Bandymų centras, kurį stato Pheumo Dynamics bendrovė, auga 8000 Marble Ave.

Tame centre įrengiamos sąlygos didžiųjų lėktuvų nusileidimo priemonėms tikrinti. Tai didelis ir komplikotas darbas, reikalingas labai tikslų priemonių. Prie jų gamybos prisideda Cleveland Pneumatic Tool bendrovė, ieškodama tinkamų tam darbui specialistų. Ši bendrovė skelbiasi Dirvoje.

PAJAMŲ MOKESČIŲ BLANKAI PILDOMI

7 dienas į savaitę Friendly Flower Shoppe krautuvėje, 6900 Superior Ave., telef. 431-6339.

Darbo valandos: pirmad. iki penktad. — 4 val. p. p. iki 9 val. vak. Seštad. — 12 val. iki 9 val. vak. Sekmad. — 9 val. iki 6 val. vak.

Kitu metu — pagal susitarimą. Čia pildydami pajamų mokesčių blankus galite susikalbėti lietuviškai.

PARDUODAMAS NAMAS

4 miegamieji — 1 apačioj. Grovewood rajone. Savininkas išsikrausto. Privatu. \$12,800. Tel. 752-3400.

KONGRESUI PASIBAIGUS

Dirvos korespondento J. Šatoriaus išpūdžiai iš Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso Argentinoje

Argentinoje, panašiai kaip ir Brazilijoje ir kituose P. Amerikos kraštuose, prieš Užgavėnės įvyksta karnavalai ir visa liaudis turi keturias laisvas dienas. Taigi, ir šio kongreso ruošėjai, atsižvelgdami į šių kraštų papročius, privalejo šio suvažiavimo laiką parinkti, kada visi žmonės yra laisvi nuo kasdieniško rūpesčių ir darbų.

Taigi, vasario 6 d., Kongreso baigiamieji posėdžiai, diskusijos ir rezoliucijų priėmimas buvo įvykdyta ryte, gi po pietų "Avenida" teatre, pačiame miesto centre, įvyko Kongreso uždarymo iškilmingas aktas ir koncertas.

Su džiaugsmu galiau pasakyti, kad Argentinos lietuviai, suprasdami šio Kongreso svarbą Lietuvos vardo garsinimui, susirinko į erdvią teatro salę kuo skaitlingiausiai, užpildydami visas vietas. Atvykusieji nei kiek neapsivylė, paaukodami šią popietę Kongresui. Gi ne kasdien yra proga iš-

vysti Urugvajaus lietuvių šokių ansamblį, kuriam vadovavo talentinga veikėja Nijolė Stanevičiūtė. Taip pat ir vietinis jungtinis choras, diriguojamas gabaus ir pasižvaldusio vadovo V. Rimavičiaus skambėjo didingai, primindamas klausytojams, kad choro meninis lygis yra pilnoje aukštumoje.

Baigiamąjį žodį delegatų vardu, PLB-nės vardu tarė St. Barzdukas, gi po jo kalbėjo PLB-nės Jaunimo sekcijos vadovė Milda Lenkauskienė. Ji dalyvavo Kongrese nuo vasario 3 d., įsijungdama į daugelį diskusijų ir skatindama Argentinos lietuvių jaunimą neužmiršti savo tėvų kalbos ir dalyvaoti savo organizacijų veikloje. JAV B-nės delegatai St. Barzdukas, M. Lenkauskienė ir Taltat-Kelpšaitė įteikė Kongreso organizatoriams ir ansamblių vedėjams simboliškas ryšio dovanas — naujai išleistas lietuviškų tautinių šokių plokšteles.

Po ketverių valandų koncertas-aktas buvo užbaigtas ir dalyviai nuskubėjo į AL Centro patalpas, kur prasidėjo paskutinis šio suvažiavimo pobūvis — vaišės, kurias aplankė virš tūkstančio svečių. "Tokio žmonių susitelkimo šiose patalpose nėra buvę nuo centro įsteigimo dienos" — pasakojo Mišūnas, AL Centro dabartinis vicepirmininkas.

Vaišės — asado buvo puikios, bet prieš tai dar kartą teko susitikti su visais rengėjais ir globotojais ir nuosirdžiai padėkoti už taip puikų ir malonų susitikimą. "Šis Kongresas liks ilgai žmonių atmintyje ir mums padės pritraukti prie lietuviškos veiklos daug jaunimo", džiaugėsi pasakodamas Julius Mičiuda, Vykdomojo Komiteto vicepirmininkas.

Kongresas pasibaigė, rezoliucijos priimtos ir po trejų metų, jeigu ne anksčiau V-sis PALK susirinks Montevideo, Urugvajuje.

Man, kaip pašaliniam stebėtojų atrodė, kad visą Kongreso laiką būtų buvę galima sutrumpinti į trejetą našių dienų. Dėl trijų atskirų centrų esimo B. Aires, teko nustoti daug laiko kelionėms, nes visada trukdavo susisiekimo priemonių laiku nuvykti iš vieno "centro" į kitą.

Kažin ar ne per daug vaišių? Joms sutelkti pinigai būtų galima panaudoti daug svarbesnėms lietuvių išlaikymo reikálams. Nors Kongreso veikla ir buvo filmuojama TV stoties bendradarbių ir ji buvo demonstruojama per TV stotį, tačiau pasigėdom vieno, tai — Argentinos vyriausybės narių pasirodymo paskutiniame koncerte — uždarymo akte. Gi mes visi žinome apie savus reikalus, bet šitokio Kongreso išpopuliarinimas priklauso nuo vietos valdžios atstovų dalyvavimo. Ar ne taip, mieli Argentinos lietuviai?

Iš esmės imant, Kongresas, kaip lietuvių žadintojas savųjų tarpe yra milžiniškas veiksmas įvykis Argentinos lietuvių gyvenime.

MECHANIKAI — MOKINIAI

Jauni vyrai, turį gabumų mechaniko darbui paruošiant ir pataisant popierinių dėžių mašinas.

Pastovus darbas su greitai galimybe iškilti.

Apex Paper Box Co. 2716 East 79 Street prie CTS Rapid stoties. (23-25)

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St. 341-1700

A Subsidiary of PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS TO WORK ON AERO SPACE MISSILE and Aircraft Components

KELLER-HYDROTEL Contouring and profiling Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

CAUSITE GERA VALANDINI ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours 8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL 341-1700

for an interview convenient for you.

DIRVOJE DIDELIS PASIRINKIMAS PLOKŠTELIŲ IR NAUJŲ KNYGŲ

Dr. A. Butkus Clevelando skautus supažindina su N. Zelandija, kur jam teko keletą metų gyventi, parodydamas spalvotas skaidres. Šalia stovi G. Juškėnas. V. Bacevičiaus nuotrauka

DIDELIS, METINIS IŠPARDAVIMAS SALAMANDER

BATŲ KRAUTUVĖJE

• IŠPARDAVIMAS LIEČIA MOTERŲ, VYRŲ IR VAIKŲ BATUS • 2000 PORŲ BATŲ NUŽEMINTOMIS KAINOMIS • GALIMA SUTAUPYTI APIE 4 AR NET 8 DOL. UŽ PORĄ BATŲ.

ANKSCIAU ATVYKUSIEJI TURES GERESNĮ PASIRINKIMĄ.

Gera proga įsigyti geros rūšies batus ir sutaupyti keletą dolerių.

SALAMANDER

2546 Lorain Ave.

Tel. 241-6788

(pirmam bloke nuo West Side turgaus).

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND
HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES
Vėsiamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue EN 1-1763
936 East 185th St. KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBOS RINKIMAI

JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos rinkimai įvyks 1967 m. gegužės mėn. 6-7 dienomis.

Rinkimai vykdomi rinkiminėmis apygardoms apylinkėse lietuvių visuotiniu, tiesioginiu, lygiu ir slaptu balsavimu.

Sudarytos penkios rinkiminės apygardos:

PIRMOJI rinkiminė apygarda apima: Aliaskos, Arizonos, Kalifornijos, Colorado, Havajų, Idah, Montanos, Nevados, N. Mexico, Oregono, Washingtono Utahos ir Wyomingo valstybes. Jose veikia šios LB apylinkės: Colorado, Los Angeles, Phoenixo, San Francisco, Portlando ir Seattle.

ANTROJI rinkiminė apygarda apima: Arkansas, Alabamos, Illinois, Indijos, Iowos, Kansas, Kentucky, Louisianos, Minnesotos, Mississippi, Misourio, Nebraskos, N. Dacotos, Oklahomos, S. Dacotos, Tennesio, Texas ir Wisconsin valstybes. Jose veikia šios LB apylinkės: Auroros, Bridgporto, Brighton Parko, Cicero, East Chicagos, East St. Louis, Gage Parko, Grand Rapids, Kenoshos, Lemonto, Marquette Parko, Melrose Parko, Milwaukee, Rockfordo, Roselando, St. Louis Mo., Springfieldo, Waukegano, West Sides, Town of Lake ir Omahos.

TREČIOJI rinkiminė apygarda apima: Michigano

(išskiriant Grand Rapids apylinkę), Ohio, New Yorko (vakarinė dalis su Buffalo ir Rochesteriu iki linijos Senegos ežero), Pennsylvanijos (vakarinė dalis su Pittsburghu iki linijos ties Altona, ją įskaitant) ir W. Virginijos valstybes. Jose veikia šios apylinkės: Clevelando I-ji ir II-ji, Columbus, Detroito, Rochesterio, Buffalo ir Pittsburgho.

KETVIRTOJI rinkiminė apygarda apima: New England, Connecticuto, Maine, Massachusetts, New Hampshire, Rhode Island ir Vermont valstybes. Jose veikia šios LB apylinkės: Bostono, Brocktono, Lawrence, New Londono, Worcesterio, Bridgeporto, Hartfordo, N. Britain, New Haveno, Putnamo, Stamfordo ir Waterburio.

PENKTOJI rinkiminė apygarda apima: Delevare, Floridos, Georgijos, Marylando, New Jersey, New Yorko I-ji (rytinė dalis iki linijos Senegos ežero), N. Carolinos, Pennsylvanijos (rytinė dalis su Harrisburgu iki Vidurio apygardos vakarinės ribos), S. Carolinos ir Virginijos valstybes. Taip pat Virgin Island su Puerto Ricos, Washington, D. C. ir Panamos zonomis. Jose veikia šios LB apylinkės: Amsterdamo, Bushwicko, Cypress Hills, Great Necko, Manhattan - Bronx, Maspatho, Queens, New Yorko I-ji, Woodhaveno, Elizabetho, Jersey City, Kearny-Harrison, Lindeno,

Chicagoje 16 Vasario minėjimą atsilankęs burmistras Richard J. Daley sveikina susirinkusius lietuvius. Jį pristatė ALT pirm. inž. A. Rudis.

Į Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo minėjimą Chicagoje vasario 19 d. susirinko gausiai lietuviai. Nuotraukoje iškilmingo posėdžio metu giedant Amerikos ir Lietuvos himnus. M. Nagio nuotrauka

ryti jį aukuru su amžina ugnimi, kuri primintų visiems, kad yra tokie lietuviai didvyriai, pasiaukavę Lietuvos garbei, ir kad Lietuva yra gyva, tik laukianti Laisvės Rytojaus.

LB NY Apygardos Valdybos pirmininkas adv. J. Šiepetys savo žodyje kėlė kryžiaus reikalingumą visokiom iškilmingom progom, ypač ryšium su kitais metais švenčiama Lietuvos Nepriklausomybės 50 m. sukaktimi. J. Šiepetys pabrėžė, kad kryžiaus išlaikymo darbas yra didelis ir kvietė visus į šį susirinkimą susirinkusius įeiti į kryžiaus komitetą.

Be P. Wyteno, į šį komitetą sutiko įeiti prel. J. Balkūnas, J. Šiepetys, V. Alksinis, V. Butkys, C. Kazlauskas, J. Klasčius, H. Kulber-Kulbokienė, E. Kulik, A. Meleck, A. Ruzgas, T. Shwelski, A. Sperauskas ir K. Vainius. Komitetas bus praplėstas kooptuojant daugiau asmenų ir netrukus sušauks savo posėdį, pasiskirstymui pareigoms ir išdirbimui savo veiklos gairių, nes laiko iki birželio 3 netaip daug jau beliko.

Reikia pastebėti, kad šis susirinkimas neliko be garso. Į jį atsilankė net ir amerikiečių spaudos atstovai. Long Island Star Journal dienraštis sekančią dieną po susirinkimo idėjo į savo laidą nuotrauką su aprašymu iš susirinkimo eigos. Reikia pažymėti, kad tas dienraštis yra labai prieinamas lietuviams ir jau nepirmą kartą duoda aprašymus apie lietuvių veiklą New Yorke ir apie lietuvių kryžių Pasaulinę mugę.

VASARIO 16 D MINĖJIMAS

Pagrindinis Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 49 metų sukakties minėjimas įvyko vasario 19 dieną, Webster Hall salėje New Yorke, dalyvaujant virš 700 žmonių.

Šiais metais New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybai vadovavo tautininkai ir minėjimą pravedė Tarybos pirmininkas dr. Algirdas Budreckis.

Invokaciją paskaitė kun. J. Aleksiūnas. Žodį tarė Lietuvos Generalinis Konsulas V. Stašinskas. Pagrindiniu kalbėtoju buvo New Yorko miesto kongresmanas T. R. Kupferman, kuris paskaitė iš praeities amerikiečių kongresmanų pasisakymus Lietuvos klausimais. Proklamacijas ir sveikinimus paskaitė Salvinija Gedvilaitė. Anglų kalba žodį tarė Antanas Mažeika.

Meninėj programoj puikiai pasirodė New Yorko vyrų oktetas, vadovaujamas muz. A. Mrozinsko ir tautinių šokių grupė, vadovaujama Jadvygos Matulaitienės. Ir oktetą ir šokėjas publika iššaukė plojimais keletą kartų.

Tautinius šokius apibūdino su puikia deklaracija Karilė Baltrušaitytė, muz. V. ir E. Baltrušaičių dukra.

Bene pirmą kartą New Yorke Vasario minėjimą pravedė jaunoji karta ir tenka pripažinti, kad savo įsipareigojimus atliko puikiai.

CHICAGO

Kovo 5 d., sekmadienį, aplankykite Jaunimo Centre įvykstančią Chicago skaučių-tų Kaziuko Mugę. Veiks virtuvės ir kavinės. Atidarymas — 11 val. ryto. (Sk.)

• **MEČYS ŠIMKUS**, teisininkas, kviečia visus Dirvos skaitytojus, gyvenančius Chicagoje ar apylinkėse tuoj pat atvykti jo kontoron sutvarkyti savo 1966 metų pajamų mokesčius. Jis tai atliks Jums tikrai tvarkingai, tiksliai ir greitai, nes toje srityje turi ilgą ir didelį patyrimą. Jei nesi dar jo klientas, būk — būsi patenkintas.

4259 So. Maplewood Ave. Chicago, Illinois. Telef. CL 4-7450. Val. 9-3 ir 5-8.

RETA PROGA

įsigykite papiginta kaina šias knygas:

PALIK AŠARAS MASKVOJE

B. ARMONIENĖS atsiminimai iš Sibiro, lietuvių kalboje. Knyga gausiai iliustruota retomis nuotraukomis. KAINA \$3.00

KELIAS Į KAIRĘ

ALĖS RŪTOS romanas, premijuotas Dirvos konkurse. KAINA \$3.00

DAILININKAS RAUBA

VINCO RAMONO novelės. KAINA \$3.00

ALMA MATER

R. SPALIO romanas iš studentų gyvenimo Nepr. Lietuvoje. KAINA \$5.00

Visų keturių knygų bendra kaina \$14.00, bet Dirvos skaitytojai, naudodamiesi knygų išpardavimo vaju, moka tik

10 dol.
už keturias knygas.

— I Š K I R P T I —

DIRVOS ADMINISTRACIJAI
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

Prašau man išsiųsti keturias knygas: Palik Ašaras Maskvoje, Kelias Į Kairę, Dailininkas Rauba ir Alma Mater, už papigintą kainą — 10 dol.

Pavardė ir vardas

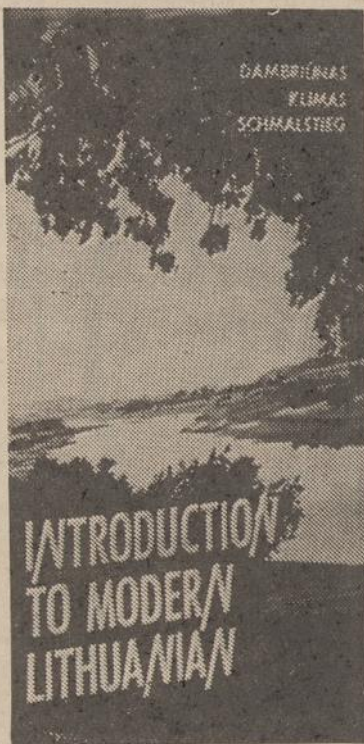
Adresas

Prie šio jungiamas čekis ar money order 10 dol. sumoje.

Newarko, Patersono, Philadelphia, Baltimorės, Pietinės New Jersey, Šiaurės Rytų Pennsylvanijos ir Washington, D. C.

JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos rinkimų komisijas apylinkėse sudaro apylinkių valdybos iki š. m. balandžio mėn. 1 d.

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba

INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN

Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodyneliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemokantiems ar nedaug mokantiems lietuviškai — puiki galimybė išmokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W. R. Schmalstieg. Išleido liet. pranciškonai Brooklyn. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol. Galima užsisakyti:

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

RŪPINASI LIETUVIŲ KRYŽIUM NEW YORKE

LB New Yorko Apygardos Valdybos šauktasis visuomenės bei organizacijų atstovų pasitarimas Pasaulinės mugės Lietuvių kryžiaus reikalų įvyko vasario 10 d.

Susirinkimui vadovavo ir pranešimą kryžiaus reikalų padarė New Yorko Apygardos švietimo ir kultūros vadovas inž. Kęstutis Miklas. Jis palietė kryžiaus reikalingumo klausimą bei jo išlaikymą būsimame parke. Lietuvių reprezentacijai plačioj amerikiečių visuomenėj šis kryžius, kaip mūsų laisvės troškimo simbolis ir puikus palikimas iš Pasaulinės mugės, yra būtinas. Jis reikalingas ir lietuviams, Prie jo mes galėsime susirinkti bei prvesti iškilmes įvairiomis progomis, kaip minint lietuvių trėmimą Baisiojo Birželio metu, ar savo Tautos šventę -- Rugsėjo 8 ir panašiai. Kitais metais New Yorke įvyksta Pasaulio Lietuvių seimas, švenčiama Lietuvos nepriklausomybės 50 metų sukaktis. Taigi masinėms iškilmėms tas kryžius New Yorke bus viena iš pačių tinkamiausių vietų.

K. Miklas, pats gerai susipažinęs su dabartiniu kryžiaus stoviu ir turįs nuolatinį ryšį su Pasaulinės mugės bei miesto administracija išsamiai nušvietė visas problemas, susijusias su kryžiaus išlaikymu ateity. Lietuvių kryžius ir toliau pasilieka toje pačioje vietoje. Mugės aikštė jau visiškai baigiama sutvarkyti ir paverčiama parku. Birželio 3 įvyksta iškilmingas to parko perdavimas New Yorko miestui. Tą dieną parke įvyks įvairios sporto ir meno programos. Lietuviams irgi vertėtų tose iškilmėse dalyvauti ir būtų gėda nedalyvauti, turint savo paminklą, paliktą nuo mugės, tame pukiame naujajame New Yorko parke.

Pasaulinės mugės administracija yra pranešusi, kad kryžiaus tolimesnis likimas yra grynai lietuvių žinioje. Kadangi lietuvių kryžiaus išlaikymo klausimas yra ne vien tik Apygardos Valdybos bet vi-

sų lietuvių garbės reikalas, buvo iškelta mintis, kad kryžiumi turėtų rūpintis specialiai sudarytas komitetas, Apygardos Valdybos pasiūlymu tam komitetui vadovauti mielai sutiko čia Amerikoj gimęs brooklynietis Petras C. Wytenus, aktyviai dirbęs Pasaulinės mugės lietuvių komitete ir daug prisidėjęs prie kryžiaus pastatymo bei jo išgarsinimo amerikiečių spaudoje. P. Wytenus yra įgaliotas rūpintis to komiteto pilno sąstato sudarymu, kryžiaus atnaujinimu, bei jo tolimesne priežiūra, pravedimu vajaus kryžiaus reikalams ir pasirošimui parko atidarymo iškilmėms birželio 3

Šis komitetas veiks prie LB New Yorko Apygardos ir bus atsakingas prieš Apygardos Valdybą, nes kryžius ir toliau pasilieka New Yorko Apygardos žinioje. Ryšiams tarp Valdybos ir komiteto bei bendrai veiklos koordinacijai yra paskirtas New Yorko Apygardos švietimo ir kultūros vadovas K. Miklas.

Susirinkime daugumas pasisakė teigiamai dėl tolimesnio kryžiaus išlaikymo. Prelatas J. Balkūnas savo žodyje pareiškė, kad jis pritaria šiai puikiai idėjai ir pats pasižadėjo visomis išgalėmis padėti, kad ta visiems lietuviams šventovė New Yorke, kuri tiek išgarsino Lietuvą Pasaulinės mugės metu, išsilaikytų visiems laikams.

Naujasis kryžiaus komiteto pirmininkas P. Wytenus padėjo visiems jam pareikštu patikėjimu ir pareiškė, kad jis darys viską lietuvių kryžiaus išlaikymo reikalui. Jis kėlė mintį apie praplėtimą kryžiaus aikštelės, papildant ją kitais lietuviškais paminklais, kurie dabar kur nors kitur apieisti stovi. Jis kėlė idėją apie perkėlimą Dariuso ir Girėno paminklo iš Brooklyno. Tas paminklas, dabar visiems lietuviams išskėlus iš tos apylinkės, atsidūrė negrų bei portorikiečių aplinkoje. Jis kėlė mintį, kad perkėlus tą paminklą ir pertvarkius būtų galima pada-